

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Szanowni Państwo,

Serdecznie dziękujemy za zgłoszone uwagi. Na ich podstawie wprowadziliśmy liczne zmiany do obowiązującego od 1 kwietnia w Karcie Oceny Merytorycznej standardu minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w PO KL.

Państwa uwagi w przeważającej większości dotyczyły wprowadzenia do standardu kategorii „nie dotyczy”, a także zbyt małej liczby znaków w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych. W przypadku pierwszej kwestii: standard nie zakłada możliwości odpowiedzenia na pytanie „nie dotyczy”. Wynika to z faktu, iż w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego nie występują projekty, które byłyby neutralne w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Natomiast liczba znaków w GWA została zwiększona.

Należy również podkreślić, iż zasada równości szans kobiet i mężczyzn obowiązuje od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej, a co za tym idzie każdy projektodawca zobowiązany jest do jej przestrzegania na wszystkich etapach realizacji projektu.

Poprzednie lata wdrażania funduszy unijnych wykazały, iż kwestia przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn pozostawała jedynie na poziomie deklaracji we wniosku o dofinansowanie. Projektodawcy w większości przypadków nie podejmowali żadnych działań w projekcie zmierzających do faktycznej realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn.

Obecnie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wszystkie wnioski o dofinansowanie powinny zawierać w uzasadnieniu realizacji projektu analizę sytuacji kobiet i mężczyzn. Niniejszy standard minimum nie wprowadza nowych wymogów, stanowi zaś użyteczne narzędzie, które ułatwi sprawdzenie, czy zasada równości szans kobiet i mężczyzn faktycznie została uwzględniona we wniosku o dofinansowanie.

**Konsultacje społeczne standardu minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach PO KL
(wersja z dnia 27 stycznia br.)**

Lp	Instytucja	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ PO KL
1	Lubelskie Centrum Transferu Technologii / Politechnika Lubelska	Liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który niweluje istniejące nierówności płci.	Liczba kobiet i mężczyzn pracujących w pewnych zawodach nie wynika z dyskryminacji lub nierówności w dostępie do zawodu, lecz z: a) predyspozycji związanych z płcią (np. górnik, położna) b) ilością osób o danych kwalifikacjach na rynku pracy (np. ślusarz, piekarz, fryzjer) W przypadku stwierdzenia, że istnieje znacząca rozbieżność w ilości pracowników o danych kwalifikacjach pod względem płci, wydaje się, że należałoby w projekcie większym wsparciem objąć płęć, która znajduje się w gorszym położeniu. Czy takie sformułowanie kryterium nie uniemożliwi realizacji projektów skierowanych do profesji zdominowanych przez daną płęć ze względów innych niż dyskryminacja?	Obecnie realizujemy projekt skierowany do pracujących operatorów maszyn numerycznych w zakładach przemysłowych. Oczywiście projekt nie ogranicza dostępu do szkoleń ze względu na płęć, lecz gdybyśmy byli zmuszeni założyć element „niwelowania istniejących nierówności płci”, projekt nie mógłby być realizowany. Profesja, do której kierowany jest projekt zdominowana jest w prawie 100% przez mężczyzn. Niepoważnym byłoby więc zakładanie, że większość lub nawet połowę beneficjentów ostatecznych będą stanowiły kobiety.	Uwaga nieuwzględniona Standard nie zakłada udziału kobiet i mężczyzn w określonej z góry proporcji (50/50%). Diagnoza ma służyć temu, aby określić powody dysproporcji w sytuacji kobiet i mężczyzn w danym obszarze i zastanowić się nad możliwościami zmiany. W podanym przykładzie projekt skierowany jest do osób zatrudnionych. Ważne jest w nim, aby zapewnić równy dostęp do szkoleń (odpowiednia struktura zatrudnienia kobiet i mężczyzn) oraz dostosować wsparcie do często różnych potrzeb kobiet i mężczyzn np. brak odpowiednich kwalifikacji, stereotypowe postrzeganie pewnych zawodów jako typowo kobiecych i męskich.
2	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie		Dane, które należy przedstawić są z pewnością bardzo istotne dla całościowego wykorzystywania środków, jednak jest to dość sporo informacji jakie mają znaleźć się w generatorze wniosków, który daje nam ograniczoną ilość znaków do wykorzystania -18000.	Wniosek będzie oceniany pod kątem 6 szczegółowych informacji dotyczących równości szans, które powinny się w nim znaleźć. Wiemy też że to nie tylko te informacje są oceniane i muszą być wpisane w generator. Może należy zastanowić się przy kolejnych wprowadzanych zmianach i standardach o technicznym rozwiązaniu jakim byłoby zwiększenie ilości znaków w generatorze, co z pewnością pozwoli na szersze uzasadnianie wyboru grup.	Uwaga uwzględniona. Generator wniosku został rozszerzony o dodatkową liczbę znaków.
3	UE Project	Całość	PYTANIE- Po CO Standard minimum realizacji zasady przy ocenie wniosku o dofinansowanie DO WSZYSTKICH KONKURSÓW? WYWOŁAŁO TO JUŻ WIELE KONTROWERSJI	PRZECIEŻ, W POLSCE JEST WIĘCEJ KOBIET NIŻ MĘŻCZYZN PRZECIEŻ, KONKURSY SĄ RÓŻNE- WIĘC BŁĘDNIE JEST STOSOWAĆ „STANDARD MINIMUM...” DO	Uwaga nieuwzględniona Sytuacja demograficzna w Polsce nie wpływa na fakt, iż potrzeby obydwu płci w kontekście rynku pracy są odmienne.

				<p>WSZYSTKICH KONKURSÓW</p> <p>PRZECIEŻ , NIKT NIE „PRZEWIDZI” ILE Kobiet A ILE MĘŻCZYŹN ZGŁOSI SIĘ DO UCZESTNICTWA W PROJEKCIE</p> <p>JEDEN PRZYKŁAD Z KILKU JAKIE PRZYCHODZĄ MI DO GŁOWY.</p> <p>PISZĄC WNIOSEK Z PRIORYTETU IX 9.1.1 O PRZEDŁUŻENIE CZASU PRZEDSZKOLI, MAM ZBADAĆ LICZBĘ URODZEŃ WG PŁCI? ZGODNIE Z DOKUMENTACJĄ KONKÓRSOWĄ, GRUPĄ DOCELOWĄ SĄ DZIECI W WIEKU OD 3 DO MAKSYMALNIE 6 LAT. A CO JEŚLI URODZIŁO SIĘ WIĘCEJ DZIEWCZYNEK W GMINIE, POWIECIE, REGIONIE? DO KOGO MA BYĆ WYCELOWANY PROJEK? MOŻE DO NIENARODZONYCH CHŁOPCÓW?</p> <p>PLANOWANIE , PROJEKTU SKIEROWANEGO ZARÓWNO DO MĘŻCZYŹN JAK I DO KOBIEK TO UCZCIWY I ZGODNY Z ZASADĄ RÓWNOŚCI SZANS ZAPIS!</p>	<p>Zasada równości szans kobiet i mężczyzn nie oznacza, że muszą Państwo zapewnić taką samą liczbę chłopców i dziewczynek w przedszkolu. W przypadku podanego przykładu chodzi o zdiagnozowanie np. na jakie ewentualne przeszkody i jaki dodatkowy rodzaj wsparcia będą potrzebować rodzice, aby lepiej godzić życie zawodowe z rodzinnym. Warto uwzględnić w projekcie również działania na rzecz przełamania stereotypów (odpowiednia oferta edukacyjna przedszkola), a także zaangażować na równi rodziców w kwestię wychowania dziecka.</p>
4	EKSPERT w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego	Cały dokument	<p>Wprowadzone zmiany/wymogi spowodują „zubożenie” wniosku w poszczególnych częściach opisowych ze względu na niedostatek znaków.</p>	<p>Fakt ten spowoduje większą ogólnikowość opisów w rozdziale III Charakterystyka projektu, co ZNACZNIE UTRUDNI proces oceny i zmniejszy obiektywność oceny.</p> <p>Postulat: Zwiększyć z tego powodu liczbę znaków we wniosku PO KL o 6 tys. lub przeznaczyć we wniosku oddzielne miejsce na opis powyższej kwestii.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Generator wniosku zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków. Natomiast nieplanowane jest tworzenie oddzielnego punktu przeznaczonego na opisanie zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Ważne jest uwzględnienie tej kwestii w różnych częściach wniosku o dofinansowanie.</p>
5	Departament Administracji Publicznej MSWiA			<p>Biorąc pod uwagę efektywność procesu oceny wniosku niepokojąca jest propozycja odrzucenia wniosku za niespełnienie chociaż jednego punktu ze Standardu minimum. Powyższe podejście istotnie koresponduje z treścią materiałów szkoleniowych IZ i KIW z 2008 roku, w których czytamy, „Projektodawcy się szybko uczą!” <i>Nauczą się też zasady równości szans, jeśli będzie to od nich wymagane. Kluczowa jest możliwość odrzucenia wniosku o dofinansowanie!</i>. Jednak celem Działania 5.2 jest wzrost jakości usług publicznych świadczonych przez urzędy na szczeblu samorządu terytorialnego oraz poprawa jakości polityk i programów o zasięgu regionalnym i lokalnym. W ramach Działania 5.2 w roku 2009 są przewidziane dwa konkursy, do których</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Standard minimum będzie zakładał uzyskanie przynajmniej 2 pozytywnych odpowiedzi. Docelowo jednak będziemy dążyć do wymogu uzyskania coraz większej liczby pozytywnych odpowiedzi przewidzianych w standardzie minimum. Należy podkreślić, że każdy projekt musi spełniać zasadę równości szans kobiet i mężczyzn. Wymóg ten obowiązujący od 2004 roku. Nie wprowadzamy „dyktatu urzędniczego” ale narzędzie, które ułatwi sprawdzenie, czy zasada równości szans kobiet i mężczyzn faktycznie została uwzględniona we wniosku o dofinansowanie.</p>

			<p>przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego przygotowują się już teraz. W tej sytuacji odrzućcie projekt, w którym jest zaznaczona rola i znaczenie polityki równości szans, tylko dlatego, że nie został uwzględniony jakiś jej element odpowiadałby powyższemu urzędowemu dydaktyzmowi („Projektodawcy się szybko uczą!”), ale powodowałby zbędne koszty po obu stronach wdrażania: wnioskodawcy oraz IOK, oceniającej formalnie i odrzucającej w trakcie oceny merytorycznej projekt. Koszty te byłyby całkowicie nieefektywne pomimo wysokiej jakości merytorycznej projektu, który jest nastawiony na realizację celu, jakim jest wzrost jakości usług publicznych świadczonych przez urzędy na szczeblu samorządu terytorialnego oraz poprawa jakości polityk i programów o zasięgu regionalnym i lokalnym.</p>	
6			<p>Przedstawiona propozycja powodująca odrzućcie wniosku w całości za niespełnianie, chociaż jednego punktu Standardu minimum powoduje, że beneficjent, który wskaże wolę realizowania polityki równości szans, ale niedopełnia formalności w chociaż jednym punkcie Standardu nie ma możliwości dalszego konkurowania w ramach listy rankingowej pomimo wysokiego poziomu merytorycznego opisu problemu i projektu realizującego cele Działania 5.2. Powyższe, bezwzględne rozumienie zasady równości szans stoi w sprzeczności z dotychczasową linią odpowiedzi podczas rozpatrywania wniosków o powtórne rozpatrzenie sprawy kierowanych do IZ. Przykładowo w pismach DZF-III-92211-347-MKa/08/11734 została określona reguła: „IZ stoi na stanowisku, iż nie należy zaniżać punktacji w karcie oceny merytorycznej z powodu umiejscowienia wymaganych informacji w innej niż w tym celu przeznaczona część wniosku. IOK podczas weryfikacji zapisów wniosku aplikacyjnego powinna brać pod uwagę wszystkie informacje w nim zawarte, niezależnie od ich umiejscowienia.” Analogiczne stanowisko zostało wyrażone w piśmie DZF-III-92211-350-MKa/08/11757.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Standard minimum w swojej pierwszej wersji nie zakłada wymogu spełnienia 6 punktów. Dalsza część uwagi jest niezrozumiała, nie odnosi się do standardu minimum.</p>
7			<p>Przedstawione zagadnienia w podziale na opis stanu aktualnego, informację obszaru interwencji oraz propozycji przeciwdziałania istniejącym nierównościom odzwierciedlają strukturę opisu projektów PO KL z punktów 3.1-3.4 wniosku aplikacyjnego. Oznacza, to</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Tak powinien być poprawnie skonstruowany wniosek o dofinansowanie pod względem zasady równości szans kobiet i mężczyzn.</p>

			że w porównaniu z dotychczasową praktyką podkreślania świadomości projektodawcy polityki równych szans – będzie ona wymagać szczegółowego opisu w co najmniej trzech polach generatora w sposób właściwy dla diagnozy i działań merytorycznych w projekcie.	
8			<p>W Działaniu 5.2 <i>Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej</i> projekty mają charakter kompleksowy. Taka sytuacja determinuje długość opisu. W dotychczas przeprowadzonych konkursach pojawiły się problemy z niewystarczającą liczbą znaków w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych na opis części merytorycznej projektu – rozwiązującej realne problemy samorządu. Wprowadzenie sześciu dodatkowych punktów, których omówienie jest bezwzględnie warunkiem rekomendowania projektu do dofinansowania powoduje uzasadnione wątpliwości w zakresie praktycznej strony wypełniania wniosków. W związku z tym kolejna wątpliwość dotyczy prawdopodobieństwa „niezmieszczenia się” wnioskodawcy w limicie znaków części III wniosku. Inna wątpliwość dotyczy groźby nieproporcjonalnego skupiania się wnioskodawcy na realizowaniu wymagań – de facto o charakterze formalnym, podczas gdy istotą oceny projektu jest analiza wniosku pod względem opisu problemu i propozycji jego rozwiązania w ramach projektu. Zdaniem Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla Działania 5.2, w Priorytecie V <i>Dobre rządzenie</i> należy rozważyć zaproponowanie jednego pytania sprawdzającego dla punktów 3.1, 3.2, 3.3 oraz 3.4.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Generator wniosku zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków. Dodatkowo należy podkreślić, że analiza sytuacji kobiet i mężczyzn znajduje się w uzasadnieniu realizacji projektu (punkt 3.1) a więc „analizie wniosku pod względem opisu problemu i propozycji jego rozwiązania w ramach projektu”.</p>
9			<p>W związku z powyższym Instytucja Pośrednicząca II stopnia dla Działania 5.2 PO KL z pełnym przekonaniem wynikającym z dotychczasowego przeprowadzenia konkursów głęboko rekomenduje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powrót do propozycji omawianej na Grupie Roboczej uwzględniającej ocenę częściową poszczególnych punktów, zamiast „spełnia/niespełna” na spełnia: „tak/częściowo/nie”. - przydzielenie istotnej punktacji za udzieloną odpowiedź na poszczególne pytania Standardu minimum, tak aby niespełnienie kilku wymagań łącznie powodowało trudność w otrzymaniu minimum punktowego. Jednocześnie 	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Standard nie zakłada odpowiedzi „częściowo”. Natomiast standard obecnie zakłada uzyskania minimum 2 pozytywnych odpowiedzi.</p>

				przy niespełnieniu jednego wymagania nie niósłoby za sobą dotkliwych i nieefektywnych w kontekście celów Priorytetu V i Działania 5.2 konsekwencji w postaci odrzucenia wniosku, a jedynie obniżałoby istotnie punktację projektu.	
10	Władza Wdrażająca Programy Europejskie	2.2 Wniosek wskazuje na nierówności płci lub bariery w równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu, na poziomie obszaru realizacji projektu	W odniesieniu do tego punktu, odpowiedź „tak” nie powinna być jedyną możliwą odpowiedzią, aby projekt spełniał standard minimum.	Istnieje możliwość, że Wnioskodawca mimo zidentyfikowania nierówności płci lub barier w równości ze względu na płeć na poziomie makro, nie stwierdzi ich występowania na poziomie realizacji projektu, ponieważ faktycznie na tym konkretnym obszarze problemowym nie występują. Treść pytania nie przewiduje takiej sytuacji, zakłada iż występują zawsze.	Uwaga częściowo uwzględniona ze względu na usunięcie punktu 2.2 ze standardu i wprowadzenie pytania dotyczącego wskazania braku występowania nierówności w projekcie.
11		3. Proponowany projekt przeciwdziała istniejącym nierównościom i wzmacnia grupę znajdującą się w gorszym położeniu.	Taki wymóg może uniemożliwić niektórym podmiotom realizację projektów finansowanych z EFS.	Organizacjom, które ze względów np. statutowych skupiają się na pomocy jedynie jednej płci, trudno będzie rozszerzyć działania na drugą płeć. Omawiany punkt standardu nakłada konieczność włączenia do projektu także drugiej płci, do pracy z którą dany beneficjent może nie mieć odpowiednich możliwości formalnych.	Uwaga uwzględniona. Zostały określone wyjątki, co do których nie stosuje się standardu minimum. Do wyjątków tych zaliczamy projekty ograniczone specyfiką rekrutacji ze względu na: profil projektodawcy (ograniczenie statutowe), realizacją w projekcie działań pozytywnych (działania te pozwalają na wpłynięcie na niekorzystną sytuację danej płci w konkretnym obszarze, a tym samym wyrównanie jej szans społecznych i zawodowych) lub zakresu realizacji projektu (np. zakład karny).
12	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce	Całość	Należy uwzględnić fakt iż niektóre projekty nie spełnią standardu minimum ze względu na podejmowane działania lub charakter grupy docelowej mimo iż jednocześnie nie dyskryminują dostępu do swych działań żadnej z płci.	Niektóre z projektów są kierowane do takich grup społecznych, zawodowych czy instytucji w których jedna z płci stanowi niewielki procent uczestników np. pielęgniarki, strażacy lub koło wędkarskie, koło gospodyń wiejskich. Grupy te ze względu na swój charakter oraz rodzaj projektów przez siebie realizowanych mogą mieć kłopoty z udowodnieniem, że zachowują równość szans. Projekty te dla jednej z płci będą po prostu nieatrakcyjne lub z natury nie będą do niej skierowane. W takiej sytuacji nastąpiłaby pewnego rodzaju dyskryminacja w równym dostępie do środków POKL. W związku z tym należałoby wprowadzić pojęcie projektów mających neutralny stosunek do zasady równości płci tak jak to było w przypadku projektów INTERREG.	Uwaga nieuwzględniona W Europejskim Funduszu Społecznym nie występują projekty neutralne w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Natomiast zostały wydzielone wąskie wyjątki co do których standard nie ma zastosowania (patrz uwaga nr.11). Ponadto należy podkreślić, iż odpowiednia analiza sytuacji kobiet i mężczyzn w obszarze projektowym przeprowadzona na etapie wniosku o dofinansowanie (punkt 3.1) ma na celu stwierdzenie czy zaplanowane wsparcie jest adekwatne do potrzeb kobiet bądź mężczyzn, jakie są powody dysproporcji na rynku pracy i czy można im przeciwdziałać.

13	Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej	Punkt 1.1	Należy zrezygnować z tego punktu	Dane, które należy przywołać są często niedostępne lub co najmniej nierzetelne albo po prostu nieaktualne. Konieczność przytoczenia nieistniejących lub niesprawdzalnych lub nierzetelnych danych (statystycznych lub dotyczących wąskich grup lub społeczności lokalnych) może doprowadzić do lub konieczności ich weryfikacji – co jest nierealne przy aktualnie obserwowanym „zalewie” IP wnioskami.	Uwaga nieuwzględniona. Analiza sytuacji kobiet i mężczyzn dokonywana w ramach uzasadnienia realizacji projektu powinna zawierać najbardziej zbliżone/dostępne dane ilościowe i jakościowe dotyczące zarówno zakresu terytorialnego realizacji projektu (kraj, powiat, gmina itd.) jak i obszaru interwencji (rynek pracy, adaptacyjność itd.) Należy dodać, że brak szczegółowych danych nie dyskwalifikuje, natomiast określa te obszary, które wymagają dodatkowej diagnozy/analiz/badań.
14		Punkt 1.2	Zmienić „zawiera dane wskazujące na liczbę kobiet i mężczyzn” na „zawiera liczbę kobiet i mężczyzn”	Taki tekst jest jednoznaczny – i bardziej zrozumiały.	Fragment został usunięty ze standardu minimum.
15		Punkt 1.2	Należy zrezygnować z tego punktu	Liczby mężczyzn i kobiet biorących udział w projektach są zależne od zainteresowania samych beneficjentów i wyników naboru. Zbyt sztywne planowanie rezultatów utrudnia ich realizację, w szczególności w sytuacji, gdy większość projektów realizowana jest wiele miesięcy - lub nawet później niż rok - po ich przygotowaniu i planowaniu, czyli w nieco zmienionej sytuacji. Planowanie odbywa się także na podstawie danych np. statystycznych (czyli historycznych), czyli tak naprawdę działania w projektach są reakcją na sytuację sprzed roku, dwóch czy trzech. W tej sytuacji precyzyjnie i sztywne (z dokładnością do ilości osób) planowanie utrudnia sensowną realizację miękkich projektów.	Uwaga nieuwzględniona W tym przypadku zgłaszający uwagę zakłada „bierność” projektodawcy na etapie rekrutacji. Tymczasem proces ten powinien być poprzedzony diagnozą, z której wynikają działania i rezultaty. Sama rekrutacja zaś będzie stanowić realizację zaplanowanych działań.
16		Punkt 1.5	Należy zrezygnować z tego punktu lub go przeformułować	Trudno sobie wyobrazić, żeby którykolwiek pojedynczy projekt realizowany w ramach PO KL miał taki wpływ na rzeczywistość, który „niweluje istniejące nierówności płci”, tym bardziej nie osiągnie się tego proporcjami doboru beneficjentów. Pozostawienie takiego brzmienia doprowadzi do wpisywania do projektów nieweryfikowalnego błabła (po polsku: bzdur), a nie do realnych efektów. Czy o to chodziło autorowi?	Uwaga uwzględniona
17		Uwaga końcowa	Standard minimum należy zdefiniować jako procent mniejszy niż 100% pozytywnych odpowiedzi, np. minimum 4	W tym konkretnym przypadku sformułowanie „standard minimum zostanie spełniony w przypadku 6 pozytywnych odpowiedzi” jest de facto standardem maksimum, bo więcej niż 6 pozytywnych odpowiedzi	Uwaga uwzględniona. Standard minimum zostanie spełniony przy uzyskaniu minimalnie dwóch pozytywnych odpowiedzi.

			z 6.	na 6 pytań nie jest możliwe, mniej tak.	
18	Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku	Kryterium 3.1	Zmiana brzmienia kryterium na: „Liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który nie pogłębia lub niweluje istniejącej nierówności płci”	Obecne brzmienie zapisu „niweluje różnice między płciami” jest zasadniczo trudne do osiągnięcia. Ze statystyk wynika, że długotrwałe bezrobocie zasadniczo w większym stopniu dotyka kobiet, niż mężczyzn. Jeżeli projekt np. dotyczyć będzie szkoleń trudno za pomocą takiego projektu ten problem nierównowagi na rynku pracy zniwelować. Można natomiast go osłabić poprzez większy procentowo udział kobiet w projekcie, bądź też co najmniej ów procentowy udział oprzeć na proporcji jaka jest między kobietami a mężczyznami bezrobotnymi (co już angażować będzie większą liczbę kobiet, gdyż one w statystykach stanowią większą grupę osób). Samo odzwierciedlanie tej samej proporcji nie jest działaniem wyrównującym szanse obydwu płci. Jednak nie powoduje pogłębienia nierówności, a przy jednoczesnym zastosowaniu działań wspierających płęć znajdującą się w gorszym położeniu (np. odpowiednią rekrutacją, działania towarzyszące) może stać się zgodne z polityką równości. Obawiam się, że pozostawienie zapisu w obecnym brzmieniu może być niezwykle blokujące dla niektórych typów projektów, gdzie po prostu nie da się zgromadzić grupy szkoleniowej (np. szkolenia dla pielęgniarzy/rek, szkolenia dla nauczycieli/nauczycielek – gdzie samo odzwierciedlenie proporcji zatrudnienia byłoby znaczącym krokiem naprzód).	Uwaga uwzględniona Punkt został usunięty.
19	Urząd Miejski w Skoczowie	Całość dokumenty	Ograniczenie liczby elementów opisowych wniosku, w których należy odnosić się do nierówności płci	Pomimo iż konieczność wykazywania realizacji zasady równości szans w projektach jest oczywista, należy pamiętać, iż projektodawca w samym wniosku aplikacyjnym ma ograniczoną ilość znaków (1800) a co za tym idzie wprowadzanie odniesień dotyczących realizacji niniejszej zasady w każdym z punktów opisowych wniosku, spowoduje, iż brak będzie miejsca na odniesienie się do innych wymaganych instrukcją zagadnień.	Uwaga uwzględniona. Liczba znaków w GWA zostanie zwiększona.
20		2.1	Ograniczenie uzasadnienia tylko do poziomu projektu i zaplanowanych w nim działań.	Bezasadna i zbytnio obciążająca beneficjentów wydaje się być przede wszystkim konieczność sporządzania w uzasadnieniu za każdym razem analizy nierówności płci na poziomie makro. W praktyce może to spowodować, iż dany projektodawca do każdego wniosku kopiować będzie tę samą informację, która na poziomie projektu nie ma aż tak dużego znaczenia.	Uwaga uwzględniona. Punkt został usunięty ze standardu.

21		3.1	Nie nakładanie na projektodawców, obowiązku wykazywania liczby beneficjentów w podziale na kobiety i mężczyzn.	Ponadto zastanawiające jest, w jakim stopniu Instytucje Pośredniczące będą zobowiązane do rozliczania wnioskodawcy, jeżeli np. założy on w projekcie udział 54 kobiet i 38 mężczyzn, jak bardzo te wartości będą dla nich wiążące. Stanowi to dodatkowe obciążenie dla projektodawcy tym bardziej, że już teraz na etapie składania wniosku jest zmuszony określać status beneficjenta na rynku pracy. W praktyce może to spowodować, iż wnioskodawca będzie musiał zawsze przed złożeniem projektu przeprowadzić rekrutację.	Uwaga zostanie uwzględniona w toku dalszych prac.
22		3.2	W uzasadnieniu będą znajdować się tego rodzaju elementy powielanie ich w części dotyczącej działań jest bezzasadne.	Zastanawiające jest również, w jaki sposób działania podejmowane w projekcie mają odpowiadać na nierówność płci, jak projektodawca powinien sprecyzować tą zależność.	Uwaga nieuwzględniona Analiza sytuacji kobiet i mężczyzn powinna wykazać z jakimi problemami mają do czynienia kobiety i mężczyźni w obszarze projektowym. Stosownie do wyników analizy należy dostosować wsparcie w projekcie.
23		Całość dokumentu	Stwierdzenie, że w przypadku gdy projekt nie będzie realizowany w zakresie w którym tego rodzaju dyskryminacja ma miejsce, wystarczające jest odniesienie się do nierówności szans jedynie w uzasadnieniu.	Standardy nie dopuszczają też możliwości stwierdzenia, że na danym obszarze w zakresie objętym wnioskiem nie występuje nierówności płci, co pozwoliłoby na odniesienie się do tego zagadnienia jedynie w uzasadnieniu realizacji projektu, z pominięciem pozostałych elementów opisowych wniosku.	Uwaga częściowo uwzględniona Standard zakłada punkt dot. braku nierówności w projekcie (brak nierówności należy jednak wykazać za pomocą danych ilościowych). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcy od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu.
24	CBM INDICATOR	Całości dokumentu	W jaki sposób należy postępować przy wypełnianiu wniosku, jeżeli diagnoza sytuacji nie wskazuje na dyskryminację ze względu na płeć, czyli w obszarze problemowym projektu nie zdiagnozowano nierówności ze względu na płeć, lecz np. ze względu na wiek? Czy zatem założenie jest takie, że wszystkie projekty winny dotyczyć obszarów, w których zostały zdiagnozowane nierówności ze względu na płeć, natomiast jeżeli projekty dotyczą innych obszarów i nie będą one spełniały 6 zaproponowanych przez Państwa kryteriów zostaną odrzucone? Czy może zasadę równych szans ze względu na płeć można zastąpić inną, np. ze względu na wiek lub niepełnosprawność – w zależności od problematyki projektu? Może wystarczy w projektach wskazać liczbę kobiet i mężczyzn i uzasadnić, że problem nie dotyczy kobiet i mężczyzn, lecz np. wieku BO?	W niektórych projektach problemem nie jest płeć, lecz inne czynniki jak np. wiek, niepełnosprawność, pochodzenie, miejsce zamieszkania, itd.	Uwaga uwzględniona W każdym wniosku o dofinansowanie wymagana jest analiza sytuacji kobiet i mężczyzn. Dopiero na jej podstawie należy stwierdzić czy mamy do czynienia z nierównością szans kobiet i mężczyzn w obszarze projektowym. Standard zakłada punkt dot. braku nierówności w projekcie (brak nierówności należy wykazać za pomocą danych ilościowych). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcy od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu. Należy jednak podkreślić, iż kwestia równości szans kobiet i mężczyzn bardzo często nakłada się i wiąże z innymi pierwszoplanowymi problemami (dyskryminacja krzyżowa) – dotyczy to zwłaszcza niepełnosprawności.

25	Gmina Ornontowice			Jako jednostka działająca na obszarach wiejskich i mająca bezpośredni kontakt z problemami społeczności lokalnej i metodami ich rozwiązywania poprzez projekty dofinansowywane z Unii Europejskiej, chcemy wyrazić swoje obawy co do prawidłowej i obiektywnej oceny wniosków według projektu omawianego dokumentu. W szczególności pytania 2.2, 3.1 oraz 3.2 są bardzo nieprecyzyjne i mogą skutkować subiektywną oceną wniosków przez osoby oceniające.	Uwaga częściowo uwzględniona Wymienione punkty zostały przeformułowane. Dodatkowo członkowie Komisji Oceny Projektów zostaną przeszkoleni z zakresu standardu minimum.
26				Dodatkowo, w ramach PO KL można realizować projekty z zakresu działań informacyjno – promocyjnych oraz nawiązywania współpracy i dialogu publiczno-społecznego, dla których bardzo trudno zdefiniować zasadę równości szans i płci. Patrząc na przedstawione w przedmiotowym dokumencie pytania, trudno znaleźć modelowy projekt, który mógłby na nie pozytywnie.	Uwaga nieuwzględniona W ramach każdego wniosku o dofinansowanie należy dokonać analizy sytuacji kobiet i mężczyzn. Standard zakłada punkt dot. braku nierówności w projekcie (brak nierówności należy wykazać za pomocą danych ilościowych). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcy od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu
27				Zasada równości szans i płci, zgodnie z art. 6 rozporządzenia nr 1081/2006/WE w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego oraz treścią Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (pkt. 3.5 Zagadnienia horyzontalne), na etapie wdrażania PO KL mówi, iż przygotowane projekty będą oparte o diagnozę sytuacji kobiet i mężczyzn w danym obszarze i ocenę wpływu projektu na sytuację płci. Analiza taka pozwoli ocenić zróżnicowany wpływ na kobiety i mężczyzn, aby nie dopuścić do sytuacji nierówności czy dyskryminacji. Umożliwi również weryfikację tego czy projekt w rzeczywistości przyczynia się do uwzględniania potrzeb kobiet i mężczyzn. PO KL zakłada występowanie projektów pozytywnych i równościowych, które w różnej mierze dotyczą zasady równości szans i płci. Zgodnie z powyższymi zapisami, pragniemy podtrzymać twierdzenie, iż pytanie jakie Państwo proponujecie nie pozwolą dokładnie ocenić wpływu projektu na zasadę równości szans kobiet i mężczyzn oraz mogą przyczyniać się do odrzucania projektów „dobrych”.	Uwaga uwzględniona W celu zweryfikowania czy w ramach projektu mamy do czynienia z nierównościami ze względu na płeć do standardu zostały wprowadzone dwa pytania (nr. 1 i 2).
28				Sprawozdawczość i monitoring PO KL zakłada wyłącznie konieczność zbierania danych statystycznych w podziale na płeć oraz ocenę wpływu projektu na równość szans kobiet i mężczyzn. Należy więc zastanowić się nad przeformułowaniem pytań lub	Uwaga częściowo uwzględniona Zmiana liczby pozytywnych odpowiedzi niezbędnych do tego, aby można było uznać, że dany projekt spełnia zasadę równości szans kobiet i mężczyzn. Obecnie wymagana liczba

			ograniczeniem ich liczby do pierwszych trzech z zaproponowanych przez Państwa. Można również rozważyć możliwość wprowadzenia większej liczby, bardziej szczegółowych, pytań przy jednoczesnej konieczności uzyskania pozytywnej odpowiedzi tylko na niektóre z nich.	to 2 pozytywne odpowiedzi. Docelowo jednak będziemy dążyć do wymogu uzyskania coraz większej liczby pozytywnych odpowiedzi przewidzianych w standardzie minimum.	
29	Osoba fizyczna	Pkt 1	Proponuję brzmienie: Wniosek zawiera dane opisujące sytuację kobiet i mężczyzn (dostępne dane segregowane są wg albo ze względu na płeć).	Wydaje się bardziej zrozumiałe	Fragment został usunięty ze standardu.
30		Ppkt 1.1	Proponuje brzmienie: Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu zawiera diagnozę położenia kobiet i mężczyzn w obszarze problemowym projektu	Wydaje się bardziej zrozumiałe	Uwaga jw.
31		Ppkt 1.2.	Opis grup docelowych lub/i opis rezultatów projektu w podziale na liczbę kobiet i mężczyzn objętych wsparciem.	Obecne brzmienie tego paktu jest trochę niezręczne. Wiadomym bowiem jest, że rezultaty muszą odnosić się do celów projektu, które z kolei formułowane są poprzez zdiagnozowanie określonych problemów. Oceniający musi więc łączyć rezultaty z uzasadnieniem realizacji projektu, w którym wskazuje się na problemy oraz na cele projektu. Dlatego proponuję zmianę brzmienia tego paktu.	Uwaga jw.
32		Pkt 2	Proponuję wykreślić w całości (wraz z 2.1. i 2.2.)	Jest niezrozumiały. Wydaje się zbyt ambitnym założeniem oczekiwanie, że projektodawca zawrze we wniosku informacje dot. nierówności płci w skali makro. Zwłaszcza, gdy ma ograniczona liczbę znaków. Bardziej celowe wydaje się wskazanie nierówności na poziomie projektu. Ta z kolei zamieszczona powinna zostać w uzasadnieniu realizacji projektu, a więc wystarczy w zupełności ppkt 1.1., by stwierdzić czy nierówność została wskazana na poziomie projektu.	Uwaga uwzględniona
33		Ppkt 3.1.	Proponuję brzmienie: Liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który wpływa na zmniejszenie istniejących nierówności płci.	Trudno sobie wyobrazić, by dany projekt niwelował istniejące nierówności. Bardziej trafnym wydaje się zapis, iż wpłynie na zmniejszanie się takich różnic. Tego typu zapis będzie też odpowiedniejszy dla oceniających projekt.	Fragment został usunięty ze standardu.
34		Ppkt 3.2.	Proponuję wykreślić	Ppkt ten łączy się z ppkt 1.1. oraz 1.2. i jest ich powtórzeniem.	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na zmianę punktów 1 i 2, punkt 3.2 został zachowany.

35	Fundacja Przestrzeń Kobiet	Punkt 3.1	<p>Obecne brzmienie tego punktu proponuję przeformułować np. tak: <i>"Liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który osłabia lub niweluje istniejące nierówności płci."</i></p>	<p>Obecne sformułowanie może sugerować, że realizowane mogą być tylko projekty, których celem jest zlikwidowanie nierówności. Taka interpretacja może powodować odrzucenie projektów, które wspierają realizację zasady równości w obszarach, gdzie nierówności są bardzo duże i nie zniweluje ich jeden, pojedynczy projekt.</p> <p>Dlatego proponuję takie sformułowanie, które dopuści realizację projektów „tylko” osłabiających nierówności, a nie tylko je niwelujących / likwidujących. W tym sensie jest to brzmienie „mniej wymagające”, ale też bardziej realne, a jednocześnie nie zdejmujące z projektodawców obowiązku aktywnego przeciwdziałania nierównościom (a nie tylko ich niepogłębiania).</p>	Fragment standardu został zmieniony.
36				<p>To bardzo ważne, że taki standard minimum powstał i że już niedługo ma stać się oficjalnym narzędziem obowiązującym zarówno projektodawców, jak i KOP-y. Aby był efektywnie wdrażany i stosowany, proponowałabym zorganizowanie systemu wsparcia dla projektodawców, ale też dla osób oceniających projekty, aby niewielki poziom wiedzy obu tych stron nie stał na przeszkodzie realizacji tej zasady horyzontalnej. Szkolenia z uwzględnienia zasady równości szans kobiet i mężczyzn w projektach dla projektodawców, obowiązkowe szkolenia dla asesorów dotyczące tego, jak interpretować i jak oceniać wnioski pod kątem realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn, a także podręcznik i możliwość bieżących konsultacji skutecznie wesprą realizację tej zasady. Dobrym rozwiązaniem byłoby też wsparcie powstania bazy danych (np. w formie strony www) i systemu pozyskiwania danych związanych z sytuacją kobiet i mężczyzn w obszarach objętych zainteresowaniem POKL, tak by słaba dostępność, czy wręcz brak danych w niektórych obszarach nie stał na przeszkodzie realizacji projektów odnoszących się do tych obszarów, a uwzględniających zasadę równości szans kobiet i mężczyzn.</p> <p>Kolejnym ważnym krokiem powinno być wprowadzenie wspierających realizację tej zasady zmian w Szczegółowym Opisie Priorytetów POKL, tak by także najważniejsze dokumenty, na których opierają się i projektodawcy, i asesorzy, respektowały i w sposób jednoznaczny odzwierciedlały tę zasadę – na poziomie efektów realizacji poszczególnych priorytetów, celów i uzasadnień dla poszczególnych działań.</p>	<p>Uwaga uwzględniona IZ PO KL przygotowała „Agendę działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn w PO KL”, która wskazuje jakie działania będą podejmowane w najbliższym czasie, aby wzmocnić potencjał genderowy w ramach instytucji zaangażowanych w realizację PO KL (m.in. szkolenia, KOP-ów, pracowników IP i IP2), jak również potencjalnych projektodawców (m.in. szkolenia, poradnik „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL”). Agenda będzie dostępna w II/III kwartale na stronie www.efs.gov.pl.</p> <p>Zostanie również dokonany przegląd dokumentów PO KL pod kątem zasady równości szans kobiet i mężczyzn.</p>

37		1.1, 1.2, 3.1	Standard nie uwzględnia możliwości realizowania tzw. projektów pozytywnych, skierowanych wyłącznie do jednej płci. Punkt 1.2 sugeruje, że w każdym projekcie należy objąć wsparciem zarówno kobiety, jak i mężczyzn.	Projekty pozytywne są zgodne z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn, wg „Przewodnika po kryteriach wyboru projektów w ramach POKL”, który mówi, że „realizowanie zasady równości szans w praktyce nie wyklucza możliwości składania i wdrażania projektów skierowanych wyłącznie do mężczyzn lub kobiet” (str.42).	<p>Uwaga uwzględniona Standard minimum nie będzie obowiązywał w przypadku projektów skierowanych do jednej płci ze względu na</p> <ul style="list-style-type: none"> • profil działalności projektodawcy (ograniczenia statutowe), • realizację działań pozytywnych (działania te pozwalają na wpłynięcie na niekorzystną sytuację danej płci w konkretnym obszarze, a tym samym wyrównanie jej szans społecznych i zawodowych), • specyfikę ograniczonej rekrutacji do projektu: realizacja na terenie np. zamkniętego zakładu karnego.
38		3.1	Proponuję zmodyfikować punkt 3.1 w następujący sposób: <i>Liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który osłabia, niweluje lub nie pogłębia istniejących nierówności płci.</i>	Zachodzi ryzyko, że wiele cennych projektów nie będzie w stanie <i>zniwelować</i> nierówności płci w danym obszarze, warto promować również te, które będą <i>osłabiać</i> nierówności płci lub <i>nie będą ich pogłębiać</i> .	Fragment standardu został zmieniony.
		Całość dokumentu	Chcę wyrazić poparcie i uznanie dla inicjatywy opracowania i wdrożenia standardu.	Bardzo potrzebne są regulacje, które wspierają równościową zmianę w projektach POKL. Uważam, że potrzebna jest również budowa systemu wsparcia dla projektodawców, np. szkolenia uczące wdrażania zasady równości płci do projektów PO KL.	<p>Uwaga uwzględniona W ramach <i>Agendy działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn</i> – dokumentu wyznaczającego kierunki działania na najbliższe lata w kwestii zasady równości szans – zostały zaplanowane szkolenia dla różnych grup (m.in. członków KOP-ów, potencjalnych projektodawców).</p>
39	Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości	Cały dokument		Wprowadzenie dodatkowych wymogów względem wnioskodawców, powinno skutkować również zwiększenie liczby znaków w generatorze wniosków lub wyodrębnienie dodatkowego punktu we wniosku, w którym wnioskodawcy mogliby odpowiadać na pytania zawarte w przedstawionym „minimum...”. Pytanie przedstawione w tym dokumencie są na tyle szczegółowe, że wyczerpująca odpowiedź (która zagwarantuje, że opis projektu nie da podstaw do jego odrzucenia) zajmie około lub powyżej tysiąca dodatkowych znaków. Rezultatem tego będzie masowe odrzucanie projektów, w których wnioskodawcy, po mimo prawidłowych założeń projektu (spełniających wymogi „minimum...”) z powodu braku liczby znaków skracali opis lub zamieszczali mniej szczegółowy.	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Zostanie zwiększona liczba znaków w generatorze wniosków. Natomiast nie przewidujemy tworzenia oddzielnych kategorii na opisanie kwestii zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Wymagana analiza sytuacji kobiet i mężczyzn powinna znaleźć się w uzasadnieniu realizacji projektu.</p>

				<p>Ponadto w tabeli ewidentnie brakuje możliwości zaznaczenia przez oceniającego opcji „Nie dotyczy”. Nie wszystkie projekty będzie dotyczyła tak szczegółowo poruszane tematy i nie powodu aby odrzucać projekty z tego powodu.</p> <p>Ponad to należy zastanowić, się czy tak szczegółowa ocena spełniania kryteriów „minimum...” jest rzeczywiście konieczna. W naszej opinii jest to dodatkowy element projektu, który wydłuży ocenę formalną i zwiększy liczbę odrzucanych projektów, często z nieistotnych powodów (np. niedokładne zapoznanie się z projektem przez oceniającego, zła interpretacja zawartych we wniosku informacji). Może to skutkować olbrzymią ilością odwołań i zablokowaniem procedury oceny projektów.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona W ramach standardu minimum nie zostanie dodana opcja „nie dotyczy”, ponieważ w Europejskim Funduszu Społecznym nie występują projekty neutralne w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Kwestie horyzontalne sprawdzane są na etapie oceny merytorycznej, a nie formalnej. Dodatkowo należy podkreślić, że zasada jest obligatoryjna od 2004 roku, a standard stanowi jedynie narzędzie sprawdzania czy wnioski o dofinansowanie przestrzegają zasadę.</p>
40	Stowarzyszenia „MOST”	1-3	<p>Punktem wyjścia dla tak sformułowanych pytań, jest przyjęcie za pewnik, że w każdym przypadku musi wystąpić problem nierówności ze względu na płeć i że trzeba go rozwiązać w projekcie</p>	<p>Proponuję lekturę krótkiego i bardzo przystępnie napisanego tekstu na stronie: www.kul.lublin.pl/files/56/UE%20konferencja/kwarcinska_i_konspekt.pdf</p> <p>Oczywiście kobiety są generalnie w gorszej sytuacji niż mężczyźni. Dlatego równość szans w projektach, szczególnie w UE, to zasada, której nie wolno naruszać. Ale też nie trzeba dokumentować w każdym przypadku, a już na pewno nie na siłę. Co innego, jeżeli jest to główny lub jeden z problemów i wtedy zadanie takich pytań podczas oceny wniosku byłoby w 100 % uzasadnione.</p>	<p>Uwaga uwzględniona W ramach każdego wniosku o dofinansowanie należy dokonać analizy sytuacji kobiet i mężczyzn. Standard zakłada punkt dot. braku nierówności w projekcie, ale należy przedstawić weryfikowalne dane, które to potwierdzają. Nie mniej nie zwalnia to projektodawcę od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu.</p>
		1-3	<p>Spełnienie minimum wyłącznie przez 6x TAK jest jakimś nieporozumieniem</p>	<p>W KOP projekty oceniają w przewadze oddelegowani urzędnicy. Nie kontestując ich kompetencji – niezależnie od projektu będą wymagali opisów zgodnie ze Standardem minimum, i to łopatologicznych. Bo inaczej nicy z 6xTAK</p> <p>Pisząc instrukcję, a czymś takim jest Standard, dobrze jest brać pod uwagę kto ją będzie stosował w praktyce i jakie tego będą skutki.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Została dodana instrukcja do standardu minimum w „Poradniku przygotowania wniosku o dofinansowanie projektów realizowanych w PO KL”. Więcej informacji nt. zasady równości szans kobiet i mężczyzn można znaleźć także w poradniku „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL”. Dodatkowo do spełnienia standardu wymagane jest uzyskanie obecnie dwóch pozytywnych odpowiedzi.</p>
41		1-3	<p>Pytania powinny być inaczej sformułowane.</p>	<p>Czyli powinny być uniwersalne, odnosić się do różnych projektów: Np.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wniosek zawiera treści i rozwiązania zgodne z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn TAK/NIE 	<p>Fragment standardu został zmieniony.</p>

			<p>2. Wniosek dotyczy obszaru tematycznego/problemowego w którym występuje/może wystąpić zjawisko nierówności szans kobiet i mężczyzn TAK/NIE</p> <p>3-5 Dalsze pytania, np. takie jak proponowane w Standardzie.</p> <p>W punkcie 1 musi być TAK, ale jeżeli w punkcie 2 jest NIE, to tylko znaczy, że nie trzeba odpowiadać na dalsze pytania. A nie że we wniosku nie są realizowane cele horyzontalne</p>	
			<p>1) uważam że standard stanowi de facto kryteria merytoryczne (na jego podstawie podejmowana jest decyzja o wyborze lub odrzuceniu projektu) i jeśli miałyby być zatwierdzone to tylko przez KM</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Standard nie stanowi nowych kryteriów merytorycznych – jest narzędziem, które sprawdza czy kwestia horyzontalna zasady równości szans kobiet i mężczyzn jest przestrzegana w ramach wniosku o dofinansowanie.</p>
42	Lewiatan		<p>2) uważam, że standard w brzmieniu zaproponowanym jest niemożliwy do spełnienia przez 90% beneficjentów i będzie stanowił istotną barierę w dostępie do środków EFS. Przede wszystkim MRR pomija sytuację, w której w obszarze problemowym kwestia braku równości płci nie istnieje – inaczej mówiąc równość jest zapewniona (zakładam, że takie problemy jednak występują) albo nie ma na jej temat żadnych danych „makro”.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Standard minimum w obecnej formie zakłada punkt, który dotyczy braku nierówności w obszarze projektowym (należy jednak podać dane jakościowe i ilościowe, które będą potwierdzać brak nierówności). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcy od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu</p>
43			<p>3) uważam, że członkowie KOP nie są przygotowani do oceny kwestii wskazanych w standardzie (np. 3.1 i 3.2), a jego wprowadzenie będzie oznaczać że ocena, która już i tak jest bardzo uznaniowa, będzie na dodatek przypadkowa</p>	<p>Uwaga uwzględniona Zostały zaplanowane szkolenia dla członków KOP-ów w ramach <i>Agendy na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn PO KL</i>.</p>
44	WUP Warszawa		<p>Opisane pytania, na podstawie, których oceniający mają sprawdzić zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn, wymagają szerszej charakterystyki tego problemu, przy takiej samej ograniczonej liczbie znaków. Powoduje to, iż Beneficjent zamieszcza we wniosku tylko najistotniejsze informacje, często tylko hasłowo. Tym samym brak pełnego opisu zasady równości, którego konsekwencją zgodnie z proponowanym standardem ma być odrzucenie wniosku, może przyczynić się do zwiększenia liczby odwołań. Powodować to może trudności w ocenie takich środków, zwłaszcza w sytuacji braku bariery równości.</p>	<p>Uwaga uwzględniona GWA zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków.</p>

45			<p>Ponadto, treść pytań nie zawsze odpowiada wszystkim typom projektów. Oczywiście jest, iż projektodawca powinien zapewnić równy dostęp do uczestnictwa w projekcie, ale nie zawsze w obszarze problemowym projektu muszą występować bariery równości ze względu na płeć, które są sprawdzane na podstawie listy. Na przykład, celem działań polegających na przekwalifikowaniu osób należących do danej grupy zawodowej jest raczej dostosowanie do potrzeb rynku, niż przeciwdziałanie nierównościami ze względu na płeć. Podobna sytuacja występuje np. przy projektach, które służą wzmocnieniu publicznych służb zatrudnienia (m.in. poprzez dofinansowanie zatrudnienia doradców zawodowych) w ramach Poddziałania 6.1.2. Czy wobec tego projekty te nie mogą kwalifikować się do wsparcia i nie jest przestrzegana zasada równości? Jeżeli mimo wszystko standard minimum pozostałby w proponowanym kształcie, to zasadnym byłoby dodanie również odpowiedzi: „nie dotyczy”.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Należy pamiętać, że zasada równości szans kobiet i mężczyzn nie opiera się jedynie na „zapewnieniu równego dostępu” a przede wszystkim na zaplanowaniu takich działań i rozwiązań w projekcie pozwalających na lepsze dostosowanie wsparcia do sytuacji kobiet i mężczyzn na rynku pracy, która jest jak wiadomo odmienna. W Europejskim Funduszu Społecznym nie występują projekty neutralne w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn. W przypadku omawianego przykładu w ramach Działania 6.2 tutaj również zasada równości szans kobiet i mężczyzn ma jak najbardziej zastosowanie. Po pierwsze wsparcie kierowane jest do osób, po drugie w ramach wsparcia dla doradców zawodowych można zaplanować szkolenia z zakresu równości szans kobiet i mężczyzn, aby w ten sposób uczulić ich na szybkie zmiany zachodzące na rynku pracy i przełamać stereotypowe myślenie niektórych o zawodach jako typowo kobiecych/męskich.</p>
46			<p>Należałoby może rozważyć użycie stwierdzeń typu:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Wniosek zawiera informacje opisujące oddzielnie sytuację kobiet i mężczyzn – stosowanie danych uwzględniających różnice płci (tak jak w standardzie minimum); b. W proponowanym projekcie zapewniony został jednakowy dostęp kobiet i mężczyzn do oferowanego wsparcia (o ile projekt nie jest skierowany tylko do jednej płci). 	<p>Uwaga nieuwzględniona Punkt a. Punkt został przeformułowany. Punkt b. Zasada równości szans nie polega jedynie na zapewnieniu równego dostępu kobiet i mężczyzn (a w szczególności nie na zapewnianiu parytetowego udziału kobiet i mężczyzn w projekcie rozumianego jako 50%/50%).</p>
47	Centrum Doradztwa Unijnego sp. z o.o.	Treść wniosku o dofinansowanie	Przy proponowanym przez Państwo obowiązkowym zakresie opisu w kwestii równości szans kobiet i mężczyzn koniecznym jest rozbudowanie wniosku o dotację o dodatkowe pola do opisu tej kwestii	<p>Liczba znaków we wniosku PO KL (18000) już w chwili obecnej sprawia, iż prawidłowe i pełne ujęcie projektu jest bardzo trudne. Rozbudowanie obowiązkowej treści wniosku o dodatkowe, obszerne elementy bez zwiększenia dostępnej ilości znaków w opisie projektu, w praktyce uniemożliwi dokonanie prawidłowego opisu projektu. Opisując bowiem zagadnienia równości szans trzeba będzie zrezygnować z innych również obowiązkowych opisów.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona Generator wniosku zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków. Analiza sytuacji kobiet i mężczyzn zawiera się w ramach uzasadnienia realizacji projektu.</p>
48	Osoba fizyczna	Cały dokument	Nie wszystkie typy projektów (a nawet całych Działania) można egzaminować poprzez projektowany zestaw pytań; z tego względu proponuję, by IŻ dokonała symulacji oceny dla każdego w	<p>Jak obok</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona W ramach każdego wniosku o dofinansowanie należy dokonać analizy sytuacji kobiet i mężczyzn. Standard zakłada punkt dot. braku nierówności</p>

		Działań/poddziałań/typów projektów i wówczas zdecydowała – niezależnie do innych zgłaszanych uwag – o tym, czy lista ta będzie obowiązywać dla całego programu, czy tylko dla niektórych konkursów. Szczególnie zwrócić można tu uwagę na Priorytet IX, ale nie tylko		w projekcie (należy jednak podać dane jakościowe i ilościowe, które będą potwierdzać brak nierówności). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcy od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu. Dodatkowo zostały określone wyjątki co do których nie stosuje się standardu minimum – patrz uwaga nr 11.
49	jw	Zawarcie tak szczegółowych informacji akurat o tym jednym z wielu aspektów analizy problemu, grupy docelowej itd. wymaga znacznego zwiększenia liczby znaków we wniosku. Planowane zwiększenie liczby znaków było obiecywane projektodawcom zanim pojawił się opiniowany zestaw pytań	Jak obok	Uwaga uwzględniona Generator wniosku zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków.
50	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich		Do w/w standardu należałoby dodać wyłączenie dotyczące m.in. projektów badawczych, które ze względu na swoją specyfikę nie odnoszą się bezpośrednio ani pośrednio do poruszonych kwestii. Propozycja: Czy w uzasadnieniu potrzeby realizacji projektu wskazano dłaczego wniosek nie zawiera informacji dotyczących realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn? (dotyczy tylko projektów badawczych, w których równość szans nie stanowi elementu badawczego lub jego rezultaty nie będą dotyczyć tej tematyki lub na nią wpływać)	Uwaga nieuwzględniona. Na kwestię równości szans kobiet i mężczyzn należy patrzeć w szerszej perspektywie, kompleksowo. W przypadku projektów badawczych można zaplanować działania, które będą dotyczyć np. zespołu badawczego – patrz punkt 6 standardu minimum.
51			Należy przeformułować punkt 2 nadając mu następującą treść: „Wniosek zawiera informacje na temat istniejących i możliwych do wykazania na etapie przygotowywania projektu nierówności płci w obszarze, którego dotyczy”.	Fragment standardu został przeformułowany.
52			W punktach 2.1 i 2.2 po słowach „Wniosek wskazuje na...” dodać słowa istniejące i możliwe do wykazania na etapie przygotowywania projektu	Fragment standardu został przeformułowany.
53			Zwracamy się z prośbą o dodanie pytań o następującej treści: 1.Czy w projekcie założono działania mające na celu zapobieganie powstawaniu nierówności pomiędzy płciami?	Fragment standardu został przeformułowany.

			<p>2.Czy projekt przewiduje działania na rzecz promowania równego traktowania kobiet i mężczyzn w obszarze, którego dotyczy?</p> <p>3.Czy w przypadku gdy rezultatem projektu ma być działalność gospodarczej/działalności gospodarczej w obszarze ekonomii społecznej przez beneficjentów projekt przewiduje monitorowanie równości wynagrodzeń kobiet i mężczyzn w podmiotach powstałych w ramach projektu z wyłączeniem jednoosobowej działalności gospodarczej?</p>		
			<p>Proponujemy także dodanie do wszystkich pytań rubryki „nie dotyczy”. W związku z tym jej zaznaczenie nie powodowałoby odrzucenia a zatem powodowałoby zachowanie standardu minimum.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona W Europejskim Funduszu Społecznym nie występują projekty neutralne w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn Standard zakłada punkt dot. braku nierówności w projekcie (należy jednak podać dane jakościowe i ilościowe, które będą potwierdzać brak nierówności). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcy od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu.</p>	
54	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	<p>1.1 Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu <i>zawiera dane</i> opisujące położenie kobiet i mężczyzn w danym obszarze, które diagnozują nierówności ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu.</p>	<p>Usunięcie sformułowania „zawiera dane” i pozostawienie: Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu <i>opisuje</i> położenie kobiet i mężczyzn w danym obszarze, które diagnozują nierówności ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu.</p>	<p>Sformułowanie „zawiera dane” sugeruje konieczność wskazania danych statystycznych (ilościowych) których może nie być w odniesieniu do wskazanego obszaru. Natomiast beneficjent może posiadać dostęp do różnych opracowań, badań, analiz jakościowych opisujących położenie kobiet i mężczyzn.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Pytanie 1.1 uległo zmianie i obecnie brzmi: czy uzasadnienie potrzeby realizacji projektu zawiera analizę sytuacji kobiet i mężczyzn, która wskazuje na nierówności ze względu na płeć? Analiza sytuacji kobiet i mężczyzn powinna być oparta na danych ilościowych i jakościowych.</p>
55		<p>2.1 Wniosek wskazuje na nierówności płci lub bariery w równości ze</p>	<p>Wydaje się, iż w pewnych obszarach może nie być dostępnych analiz dotyczących nierówności płci na poziomie makro. W takim wypadku beneficjent nie będzie mógł uzyskać pozytywnej oceny w tym punkcie. Szczególnie trudne może się okazać to w przypadku</p>	<p>Uwaga uwzględniona Punkt dot. poziomu makro został usunięty.</p>	

		względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu, <u>na poziomie makro</u> .		projektów realizowanych w ramach inicjatyw lokalnych dotyczących lokalnych problemów.	
56		3.1 Liczba kobiet i mężczyzn, <u>które</u> zostaną objęte wsparciem w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który niweluje istniejące nierówności płci	3.1 Liczba kobiet i mężczyzn, <u>którzy</u> zostaną objęci wsparciem w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który niweluje istniejące nierówności płci	Poprawiono błąd literowy.	Uwaga nieuwzględniona Punkt w takiej postaci został usunięty ze standardu.
57		3.1 Liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który <u>niweluje</u> istniejące nierówności płci	Zastąpienie słowa „niweluje” słowem „odpowiada na” lub „przyczynia się do zmniejszenia”	Wydaje się niemożliwe aby w wyniku realizacji jednego projektu możliwe było zniwelowanie istniejących nierówności.	Fragment standardu został zmieniony.
58		Standard minimum zostanie spełniony w przypadku 6 pozytywnych odpowiedzi.	Standard minimum zostanie spełniony w przypadku 4 pozytywnych odpowiedzi. <u>Obowiązkowo jednak spełniony musi być warunek 1.1 i 3.2</u>	W przypadku niektórych projektów bardzo trudne może okazać się spełnienie wszystkich warunków, natomiast wydaje się niezbędnym aby wniosek zawierał diagnozę oraz działania skierowane odpowiednio do kobiet i mężczyzn.	Uwaga częściowo uwzględniona Każdy wniosek musi posiadać analizę sytuacji kobiet i mężczyzn. Obecnie wymagane będzie uzyskanie przez wniosek o dofinansowanie dwóch pozytywnych odpowiedzi. Liczba ta będzie wzrastać.
59	Osoba fizyczna	Całość dokumentu	Ilość wymaganych do wykazania spełnionych warunków jest niedostosowana do systemu aplikowania (formularz wniosku)	Na całkowity opis projektu Beneficjent dysponuje jedynie 18 000 znaków, który to limit już w poprzednich konkursach utrudniał przedstawienie projektu. W najbliższych konkursach rozbudowanie wymogów o szczegółowe odniesienie się do przedstawionych 6 kwestii wymusi na Beneficjentach ograniczenie	Uwaga częściowo uwzględniona Generator wniosku zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków. Natomiast nie jest planowane tworzenie oddzielnego załącznika przeznaczonego na opisanie zasady równości szans kobiet i

			<p>merytorycznych części opisu projektu. Ponadto w przypadku dużych przedsiębiorstw dochodzi konieczność udowodnienia w formularzu wniosku wystąpienia efektu zachęty. Przedstawione instrukcje wypełniania wniosków przez Instytucje Pośredniczące (np. PARP) nie zawierają wymogów określonych przez dokument „standard minimum wniosku POKL (...)”. Konieczne wydaje się albo rozszerzenie ilości znaków służących do opisanie projektu do np. 24 000 znaków, lub umożliwienie beneficjentom przedstawienie wpływu projektu na realizację zasady równości szans kobiet i mężczyzn w postaci załącznika do wniosku.</p>	<p>mężczyzn. Opis w jaki sposób projektodawca będzie spełniał zasadę równości szans kobiet i mężczyzn powinien znajdować się w różnych częściach wniosku o dofinansowanie.</p>
60	<p>Punkt 2.2 Wniosek wskazuje na nierówności płci lub bariery w równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu, na poziomie obszaru realizacji projektu</p>	<p>Nie w każdym projekcie zgodnym z POKL występują nierówności płci. Natomiast nie wykazanie niniejszego punktu w opisie projektu będzie skutkowało jego odrzuceniem ze względu na niespełnienie kryteriów horyzontalnych...</p>	<p>Sytuacja taka może mieć miejsce np. w przypadku projektów szkoleniowych zamkniętych, w których przedsiębiorcy realizują zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Wówczas wnioskodawca chcący podnieść kwalifikacje swoich pracowników, zarówno kobiet i mężczyzn, mających równy dostęp do szkoleń nie będzie mógł uzyskać dofinansowania projektu.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Patrz uwaga nr 11.</p>
61	<p>Punkt 3.1 Liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który niweluje istniejące nierówności płci.</p>	<p>Nie w każdym projekcie zgodnym z POKL występują nierówności płci. Natomiast nie wykazanie niniejszego punktu w opisie projektu będzie skutkowało jego odrzuceniem ze względu na niespełnienie kryteriów horyzontalnych...</p>	<p>Sytuacja taka może mieć miejsce np. w przypadku projektów szkoleniowych zamkniętych, w których przedsiębiorcy realizują zasady równości szans kobiet i mężczyzn. W danej firmie na analogicznych stanowiskach może być zatrudnionych zgodnie z zasadami równości szans (czyli ze względu na kwalifikacje) 80% kobiet i 20% mężczyzn. Skierowanie szkoleń wyłącznie do mężczyzn w tej firmie i tak nie przyczyni się do zwiększenia ich zatrudnienia, a będzie oznaczało dyskryminację kobiet. Wnioskodawca chcący podnieść kwalifikacje swoich pracowników, zarówno kobiet i mężczyzn, mających równy dostęp do szkoleń nie będzie mógł uzyskać dofinansowania projektu.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Zostały określone wyjątki, co do których nie stosuje się standardu minimum. Do wyjątków tych zaliczamy projekty ograniczone specyfiką rekrutacji ze względu na: profil projektodawcy (ograniczenie statutowe), realizacją w projekcie działań pozytywnych (działania te pozwalają na wpłynięcie na niekorzystną sytuację danej płci w konkretnym obszarze, a tym samym wyrównanie jej szans społecznych i zawodowych) lub zakresu realizacji projektu (np. zakład karny).</p> <p>Dodatkowo należy podkreślić, że standard nie narzuca wymogu stosowania zaproponowanego obok sposobu odwzorowania procentowego udziału kobiet i mężczyzn w projekcie.</p>

62		Punkt 3.2 Działania podejmowane w projekcie odpowiadają na nierówności płci lub bariery równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu	Nie w każdym projekcie zgodnym z POKL występują nierówności płci. Natomiast nie wykazanie niniejszego punktu w opisie projektu będzie skutkowało jego odrzuceniem ze względu na niespełnienie kryteriów horyzontalnych...	Sytuacja taka może mieć miejsce np. w przypadku projektów szkoleniowych zamkniętych, w których przedsiębiorcy realizują zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Czyli działania podejmowane w projekcie nie będą mogły odpowiadać na nierówności płci (bo ich nie ma) i wnioskodawca chcący podnieść kwalifikacje swoich pracowników, zarówno kobiet i mężczyzn, mających równy dostęp do szkoleń nie będzie mógł uzyskać dofinansowania projektu.	Uwaga uwzględniona Patrz uwaga 11.
63	Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego	Całość dokumentu	W obecnej chwili brak jest możliwości spełnienia wymogów z uwagi na ograniczenia techniczne	Planowany <i>standard minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn przy ocenie wniosków o dofinansowanie w ramach PO KL</i> wprowadza konieczność zawarcia we wniosku projektowym dodatkowych, dotychczas nie wymaganych opisów. Przy dotychczasowym <u>ograniczeniu liczby znaków we wniosku</u> , spełnienie aktualnych wymogów, zawartych w <i>Przewodniku po kryteriach wyboru projektów w ramach PO KL</i> , wg którego przecież oceniane są wnioski już jest zadaniem niewykonalnym. Jest to bardzo trudne zwłaszcza w przypadkach projektów złożonych, wieloetapowych/wielomodułowych. Wprowadzenie kolejnego elementu sprawia, że napisanie projektu uwzględniającego już same tylko wymogi, konieczne do uzyskania minimum punktowego będzie graniczyło z niemożliwością.	Uwaga uwzględniona Generator wniosku zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków.
64		1.1	Ograniczona możliwość spełnienia wymogu	Podczas gdy istnieją dane dotyczące standardowych grup, np. bezrobocia wśród kobiet, brak jest (albo są trudno dostępne) danych segregowanych na płeć w wielu obszarach problemowych, których mogą dotyczyć wnioski, np. danych dotyczących tego ile osób w podziale na płeć zatrudnionych jest w konkretnych zawodach. Wiele badań statystycznych jest przestarzałych. Bardzo trudno znaleźć dane zawężone do regionu. W takiej sytuacji wymóg zawarcia danych dot. nierówności płci na danym obszarze problemowym będzie niemożliwy do spełnienia, a jeśli będzie to skutkowało nie tylko obniżeniem punktacji, ale i odrzuceniem całego wniosku, to zrealizowanie projektu dot. problemu, gdzie danych brak, będzie niemożliwe.	Uwaga częściowo uwzględniona Punkt 1.1 uległ zmianie. W każdym wniosku o dofinansowanie wymagana będzie analiza sytuacji kobiet i mężczyzn, w której wymagane są zarówno dane jakościowe jak i ilościowe. Brak danych ilościowych nie dyskwalifikuje wniosku o dofinansowanie.

65		2.1, 2.2, 3.1, 3.2	Trudno powiedzieć, w jaki sposób spełnić ten wymóg – trudności merytoryczne w związku z różnego rodzaju obszarami problemowymi, jakie mogą występować. Może to prowadzić do sztucznego kreowania problemów	Wymóg <i>wskazania na nierówności płci</i> sugeruje, że nierówności należy wykazać w każdym obszarze problemowym, w każdym bez wyjątku wniosku. Projekty finansowane w ramach POKL mogą jednak dotyczyć różnych problemów i często zdarza się, że dany problem z nierównością płci nie ma nic wspólnego, jest neutralny wobec tego zagadnienia, albo jest to w tym obszarze problem marginalny. Tak będzie na przykład w przypadku szkoleń dla kadry menadżerskiej i pracowników firm. Tak będzie w przypadku projektów mających na celu podnoszenie jakości edukacji (priorytet IV, XI), także w projektach z zakresu transferu wiedzy i regionalnych strategii innowacji. W wymienionych projektach podnoszenie nierówności płci będzie tylko sztucznym kreowaniem problemu. Mogą być również projekty kierowane do grupy, gdzie z założenia większość stanowi któraś z płci, nie z powodu dyskryminacji, ale dlatego, że taka jest specyfika tej grupy. I tak są zawody, gdzie dominują mężczyźni (a kobiety nie chcą ich wykonywać) i na odwrót, np. zawody budowlane, prace wysokościowe (w przypadku mężczyzn). Jak w przypadku projektu, który ma na celu przeprowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje w ww. zawodach zdefiniować grupę tak, aby zniwelować nierówności płci – skoro powszechnie wiadomym jest, że do projektu nie będą zgłaszać się kobiety?	Uwaga częściowo uwzględniona. W każdym wniosku o dofinansowanie wymagana będzie analiza sytuacji kobiet i mężczyzn. Błędem natomiast jest opieranie się na stereotypach pt. „(..)powszechnie wiadomym jest, że do projektu nie będą zgłaszać się kobiety”. Zakładanie jeszcze przed dokonaniem analizy we wniosku, iż dana płć nie będzie zainteresowana wsparciem bardzo często powoduje powielanie i pogłębianie istniejących nierówności na rynku pracy. W projektach edukacyjnych zasada równości szans kobiet i mężczyzn stanowi również bardzo istotną kwestię np. w zakresie zastosowania jej w treści programu nauczania. Natomiast standard minimum nie będzie miał zastosowania do wyjątków podanych w uwadze nr 11.
66	Institucja Pośrednicząca II stopnia w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów	pkt. 1.2 pkt 3.1	uzupełnienie kafeterii o odpowiedź „nie dotyczy”	W przypadku gdy projekt nakierowany jest wyłącznie na wsparcie instytucji, nie jest możliwe przedstawienie grup docelowych i rezultatów w podziale na płeć.	Uwaga nieuwzględniona Standard nie zakłada odpowiedzi „nie dotyczy”. W Europejskim Funduszu Społecznym nie występują projekty neutralne w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Dotyczy to również projektów skierowanych do instytucji (należy pamiętać, że instytucje tworzą ludzie). W punkcie dotyczącym rezultatów w przypadku projektów skierowanych do instytucji powinna znaleźć się również informacja, w jaki sposób rezultaty przyczyniają się do zmniejszenia istniejących nierówności ze względu na płeć w obszarze projektu.
67		„standard minimum zostanie spełniony w przypadku 6 pozytywnych	„standard minimum zostanie spełniony w przypadku niewskazania żadnej odpowiedzi negatywnej”	j. w.	Uwaga uwzględniona Standard zostanie spełniony w przypadku uzyskania dwóch pozytywnych odpowiedzi – dotyczy to również projektów skierowanych do instytucji.

		odpowiedzi”			
68	Fundacja PSF Centrum Kobiet	Całość	<p>Każdy projekt powinien spełniać następujące warunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dokonano analizy projektu pod kątem płci, 2. określono działania strategiczne, zmierzające do osiągnięcia zrównoważonego dostępu mężczyzn i kobiet do efektów wynikających z planowanego projektu, 3. powołano w skład zespołu projektowego odpowiednie osoby kompetentne pod względem realizacji projektów uwzględniających perspektywę płci. 	<p>Minimalny standard rozumiany jako standard początkowy, który będzie rozwijany w kolejnych latach wprowadzania zasady gender mainstreaming powinien składać się z następujących trzech punktów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wnioskodawca opisał różnice w priorytetach, wymaganiach i potrzebach kobiet i mężczyzn stanowiących grupę docelową projektu. 2. Wnioskodawca przedstawił analizę wpływu realizacji projektu na poprawę sytuacji kobiet (i mężczyzn). 3. Wnioskodawca przedstawił działania zmierzające do osiągnięcia zrównoważonego dostępu kobiet i mężczyzn do korzyści wynikających z przeprowadzenia projektu. 	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Wymienione punkty obok wpisują się w obecny standard minimum.</p>
69		Całość	<p>Analiza pod kątem płci powinna zwierać:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opis socjo-ekonomicznego i kulturalnego kontekstu obszaru tematycznego objętego projektem 2. Opis różnic w priorytetach, wymaganiach i potrzebach kobiet i mężczyzn. 3. Opis wiedzy, doświadczenia i praktyk stosowanych przez kobiety i mężczyzn stanowiących tło dla proponowanych przez projekt zmian. 4. Bariery uczestnictwa mężczyzn i kobiet w działaniach związanych z projektem. 		<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Analiza sytuacji kobiet i mężczyzn opierać się będzie na metodzie 4 kroków opisanych w poradniku „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL”. Opis ten zawiera również przytoczone obok informacje.</p>
70		Całość	<ul style="list-style-type: none"> • Każdy projekt powinien zawierać analizę wpływu jego realizacji na poprawę sytuacji kobiet (i mężczyzn). 		<p>Uwaga uwzględniona. W ramach punktu 3.4 wniosku o dofinansowanie powinna znaleźć się informacja w jaki sposób rezultaty przyczyniają się do zmniejszenia istniejących nierówności ze względu na płeć w obszarze projektu.</p>

71	WUP Kielce	Punkty 1.1, 2.1, 2.1, 3.1 oraz 3.2 Standardu Minimum wniosku PO KL z perspektywy realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn	Niewłaściwe sformułowanie treści kryteriów (punktów podlegających ocenie)	<p>Prezentowana propozycja treści jednoznacznie zakłada, iż w każdym przypadku występują nierówności płci oraz bariery w równości ze względu na płeć. Tymczasem dane statystyczne oraz zwalidowane wskaźniki ilustrujące sytuację na regionalnym rynku pracy, jakimi dysponuje WUP, nie wykazują, by we wszystkich obszarach problemowych istniały wspomniane nierówności i bariery.</p> <p>Błędne jest zatem, w opinii Wojewódzkiego Urzędu Pracy, przyjęcie założenia, iż w każdym obszarze problemowym ma miejsce dyskryminacja ze względu na płeć.</p> <p>O ile uzasadniona wydaje się być konieczność odrębnego analizowania sytuacji kobiet i mężczyzn w obszarze interwencji projektu, o tyle teza, iż w każdym obszarze istnieją wspomniane nierówności jest nieuprawniona. Przyjęcie takiego założenia z góry wyeliminuje te przedsięwzięcia, których autorzy, analizując sytuację grupy docelowej w dziedzinie interwencji swojego projektu, nie stwierdzili występowania nierówności i dyskryminacji.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Standard zakłada punkt dot. braku nierówności w projekcie (należy jednak podać dane ilościowe, które będą potwierdzać brak nierówności). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcy od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu.</p>
72	WUP Łódź	Standard minimum – cały dokument	Brak potrzeby zamieszczania standardu w Kartach oceny merytorycznej w tzw. „małych grantach” (Działanie 7.3, 6.3)	W realizacji małych projektów, o wartości do 50 000 zł, wynikających z inicjatywy oddolnej nie ma potrzeby spełniania standardu minimum dot. zasady równości płci. Projekty te często opierają się na organizacji np. festynu czy imprezy integracyjnej dla lokalnej społeczności – przeprowadzanie kosztownej analizy mającej określić sytuację kobiet i mężczyzn na danym obszarze wydaje się być w tym wypadku niezasadne. We wniosku o dofinansowanie może znaleźć się zapis, iż dostęp do uczestnictwa w projekcie będzie możliwy dla wszystkich mieszkańców danego obszaru.	<p>Uwaga nieuwzględniona W każdym wniosku o dofinansowanie wymagana będzie analiza sytuacji kobiet i mężczyzn, a co za tym standard minimum będzie miał zastosowanie również do projektów dotyczących inicjatyw oddolnych.</p>
		Standard minimum – cały dokument	Zbyt mała ilość znaków (18 000) dostępnych w GW.	Uwzględnienie wszystkich wymagań zawartych w pytaniach standardu ograniczy ilość miejsca na opis np.: planowanych działań – co utrudni ocenę wniosku pod kątem zasadności proponowanego wsparcia oraz harmonogramu pracy. Konsekwencją planowanego zwiększenia ilości pytań w KOM będzie wydłużenie czasu potrzebnego na jej wypełnienie oraz ocenę wniosku. Przy ilościach wniosków, które wpływają na jeden konkurs do oceny oraz ograniczonej ilości osób oceniających spowoduje to niemożność dotrzymania terminu 45 dni na poinformowanie beneficjentów o wynikach. Wprowadzenie dodatkowej listy powinno się wiązać z odpowiednim wydłużeniem czasu na ocenę.	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Generator wniosku zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków. Przy każdym punkcie standardu minimum przyporządkowane jest miejsce we wniosku o dofinansowanie, w którym należy szukać odpowiednich informacji, co zdecydowanie ułatwi ocenę wniosku.</p>

73		Pytanie 2.1	Niejasne sformułowanie pytania, zwłaszcza część „na poziomie makro”; zbędne jest formułowanie analizy na „poziomie makro”	Nie wiadomo, co dokładnie obejmować ma wzmiankowany „poziom makro” – obszar kraju? Poza tym, z punktu widzenia realizacji projektu określanie sytuacji kobiet i mężczyzn na „poziomie makro” nie wydaje się być konieczne, w przypadku, gdy projekt skierowany jest do społeczności wąskiego obszaru (np. gminy lub powiatu).	Fragment standardu został usunięty.
74		Pytanie 3.1	Nieprecyzyjne sformułowanie „niweluje istniejące nierówności płci”	Proponujemy zapis „częściowo niweluje...”. Pozostawienie obecnego zapisu sugeruje, że projekt który nie likwiduje całkowicie istniejących różnic powinien zostać odrzucony.	Fragment został zmieniony i obecnie stanowi punkt 4 standardu.
75	WUP Poznań	Uwaga ogólna	Wymagania odnośnie przedstawienia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn na danym obszarze są za bardzo rozbudowane.	Ilość dozwolonych znaków, jakie można wpisać we wniosku o dofinansowanie jest ograniczona, a szczegółowa analiza dotycząca równości szans kobiet i mężczyzn nie pozwoli na precyzyjne i szczegółowe przedstawienie sensu projektu jako całości.	Uwaga uwzględniona Generator wniosku zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków.
76		2.1 2.2	Proponuje się usunięcie tej części dokumentu.	Podpunkty 2.1 i 2.2 praktycznie pokrywają się z informacjami z części 1 dokumentu	Uwaga uwzględniona Punkty zostały usunięte.
77	Urząd Marszałkowski w Łodzi	Uwaga ogólna	Zwiększenie liczby znaków w GWA.	Zwiększenie liczby znaków w GWA przeznaczonych na charakterystykę projektu umożliwi przedstawienie informacji wymaganych przez Standard minimum wniosku PO KL.	Uwaga uwzględniona Generator wniosku zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków.
78		Uwaga ogólna	Należy przemyśleć odniesienie standardu do projektów realizowanych w ramach Priorytetu IX. w szczególności w odniesieniu do Działania 9.1.1	W odniesieniu do Priorytetu IX należy pamiętać, że osoby do 12 roku życia nie są wykazywane w PEFS, osoby poniżej 15 roku życia nie są ujmowane w Szczegółowej charakterystyce wsparcia, która wskazuje na strukturę grupy docelowej w podziale na kobiety i mężczyzn. Celem Działania 9.1.1 jest tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez tworzenie oraz wsparcie istniejących przedszkoli. Zaproponowany standard nie może być zastosowany wobec dzieci korzystających z edukacji przedszkolnej.	Uwaga nieuwzględniona – w przypadku Poddziałania 9.1.1 nie chodzi o to, aby działania projektowe wspierały równość szans poprzez kontrolowanie uczestnictwa dziewczynek i chłopców w opiece przedszkolnej, lecz przez np. „równościowy” profil przedszkoli – wydłużony czas otwarcia przedszkoli dostosowany do potrzeb rodziców pracujących, organizację transportu dla dzieci według istniejących potrzeb, zaangażowanie obojga rodziców w wychowywanie dziecka a także oferta edukacyjna.
79		Uwaga ogólna	Należy dostosować Standard minimum wniosku PO KL do specyfiki projektów.	Należy przemyśleć zasadność tak sformułowanego standardu w odniesieniu do szkolnictwa ogólnego i zawodowego (Działanie 9.1.2,9.2). W projektach rozwojowych szkół zastosowanie zapisów standardów może prowadzić do sztucznych uzasadnień. Na przykład szkoły podstawowe i gimnazja mają z mocy przepisów obowiązek przyjąć wszystkie dzieci mieszkające w danym rejonie. W związku z powyższym struktura grupy jest	Uwaga nieuwzględniona W przypadku Priorytetu IX zasada równości szans kobiet i mężczyzn ma jak najbardziej zastosowanie. Przykłady równościowych działań w obrębie edukacji: - zagwarantowanie oferty edukacyjnej przełamującej stereotypowe myślenie o roli zawodowej kobiet i mężczyzn, a także o możliwościach edukacyjnych chłopców i dziewczynek (dziewczynki-humanistki itd.), - dostosowywanie godzin otwarcia przedszkoli

			<p>niezależna od projektodawcy. Ponadto zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych na przykład liczby godzin matematyki dla dziewcząt nie może odbywać się kosztem nadmiernego obciążenia ucznia.</p> <p>Standard minimum wniosku PO KL ma niewielkie zastosowanie do szkolnictwa ogólnego funkcjonującego w systemie oświaty i z projektami związanymi z podniesieniem jakości kształcenia ogólnego i zawodowego oraz wyrównywaniem szans edukacyjnych pomiędzy obszarami wiejskimi a miejskimi (cel Działania 9.1.2 i 9.2).</p> <p>W projektach badawczych i promocyjnych należy dostosować Standard minimum wniosku PO KL do specyfiki tych projektów (np. związany z odbiorcami kampanii informacyjnych lub jej przedmiotem, z przedmiotem projektu badawczego lub odbiorcami badań).</p>	<p>do potrzeb rodziców pracujących, - działania zmierzające do zaangażowania obojga rodziców w wychowywanie dzieci.</p>	
80	WUP Gdańsk	<p>1. Wniosek zawiera dane opisujące oddzielnie sytuację kobiet i mężczyzn, (dostępne dane segregowane są na płęć).</p>	<p>Doprecyzowanie podpunktu 1.1 na: „Czy w punkcie 3.1 wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, znajdują się dane ilościowe dotyczące kobiet i mężczyzn, które charakteryzują sytuację kobiet i mężczyzn w obszarze problemowym projektu?”</p> <p>Zmiana nazwy podpunktu 1.2 na: Czy w punkcie 3.2 wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, przedstawiona grupa docelowa oraz rezultaty projektu (w punkcie 3.4 wniosku) wynikają z uzasadnienia potrzeby realizacji projektu?</p>	<p>Doprecyzowanie treści podpunktu- tak , by Członkowie KOP nie mieli problemu z weryfikacją wniosku pod kątem zasady równości szans. Dodatkowo- warto skorzystać z już wypracowanych podczas spotkania roboczego koordynatorów ds. równości, przedstawiciele IP II ‘projektów’ sformułowań obejmujących swoim zakresem poruszane kwestie. Dobrze byłoby, gdyby poszczególne punkty weryfikujące spełnianie standardu minimum, układały się w całość, podzieloną wedle: (charakterystyka projektu + grupy docelowe, działania projektu, rezultaty projektu). Opierając się na powyższej regularności, punkt 1 weryfikacji będzie obejmował swoim zasięgiem charakterystykę projektu jak również grupę docelową.</p> <p>Dodatkowo, warto również zaznaczyć, który punkt wniosku, w danej części pytań do standardu minimum, podczas oceny merytorycznej ma być weryfikowany pod kątem zgodności z zasadą równych szans.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Do każdego punktu standardu został przypisany obszar we wniosku, w którym należy szukać potrzebnych informacji. Standard został ułożony zgodnie z kolejnością obszarów we wniosku o dofinansowanie.</p>
81		<p>2. Wniosek zawiera informacje na temat istniejących nierówności płci w obszarze którego</p>	<p>Zmiana nazwy podpunktu 2.1 na: Czy w punktach 3.1 oraz 3.2 wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, znajdują się informacje wskazujące na nierówności płci, bariery w równości ze względu na płęć na poziomie obszaru realizacji projektu (informacje potwierdzają wybór konkretnej grupy docelowej)?</p> <p>Zmiana nazwy podpunktu 2.2 na: Czy w punkcie 3.3 wniosku o</p>	<p>Używanie ‘projektów’ sformułowań wypracowanych podczas spotkania koordynatorów ds. równości szans (IP II), doprecyzowanie pytań- tak by uniknąć dwuznaczności czy niedopowiedzeń.</p> <p>Punkt ten weryfikować powinien w głównej mierze, część wniosku poświęconą działaniom projektowym. Jednym z istotniejszych działań projektowych, od którego w dużej mierze zależy powodzenie dalszych działań podejmowanych w projekcie jest etap rekrutacji- dlatego zasadnym wydaje się być ‘zbadanie’ respektowania zasady równości szans już na tym etapie.</p>	<p>Fragment standardu został przeformułowany.</p>

		dotyczą.	dofinansowanie realizacji projektu, kryteria rekrutacji uwzględniają specyficzne potrzeby BO (na przykład wiek, płeć, niepełnosprawność, miejsce zamieszkania, dostęp do Internetu, itd...)? Dodanie podpunktu 2.3: Czy działania projektowe wspierają grupę niedoreprezentowaną w obszarze realizacji projektu? Dodanie podpunktu 2.4: Czy analiza problemu, wyznaczone cele, zaplanowane działania są spójne i komplementarne i odpowiadają charakterystyce BO?		
82		3. Czy analiza problemu, wyznaczone cele, zaplanowane działania są spójne, komplementarne i odpowiadają charakterystyce BO?	Zmiana nazwy podpunktu 3.1 na: Czy rezultaty projektu, uzyskane kwalifikacje, działają na rzecz zachowania zasady równości szans i osłabienia barier w dostępie do zatrudnienia, podnoszenia kwalifikacji	Na tym etapie warto zweryfikować czy wniosek zakłada takie rezultaty projektu, które będą tak samo cenne pod kątem potrzeb rynku pracy, z perspektywy pracodawców- dla kobiet jak i dla mężczyzn (jedna z grup docelowych nie powinna uzyskać bardziej przydatnych/cenionych na rynku pracy kwalifikacji- na przykład konkretny zawód, podczas gdy druga grupa uzyska jedynie certyfikat o uczestnictwie w szkoleniu)?	Uwaga częściowo uwzględniona – w standardzie pojawiło się pytanie dotyczące rezultatów (w podziale na płeć) i ich wpływu na zmniejszenie istniejących nierówności w obszarze projektowym
		Miejsce w karcie oceny merytorycznej, w którym powinien znaleźć się standard minimum.		Punkt 6 części A karty oceny merytorycznej, przed uzasadnieniem oceny spełniania kryteriów horyzontalnych.	Uwaga uwzględniona
83	Fundacja Ekspert – Kujawy w Inowrocławiu	Do całego dokumentu	Trzeba zwiększyć ilość dostępnych znaków w Generatorze Wniosków do 24.000, żeby zamieścić wszystkie wymagane informacje.	Już obecnie trudno zmieścić niezbędne informacje o projekcie, a jeśli jeszcze dojdą wymagane informacje, to odbije się to na jakości projektu.	Uwaga uwzględniona Generator wniosków zostanie rozszerzony o dodatkową ilość znaków.

84		Do całego dokumentu	Wprowadzić standardy minimum wniosku w zakresie pozostałych polityk horyzontalnych, np. równość szans osób niepełnosprawnych, czy zamieszkujących tereny wiejskie. Należy zezwolić Wnioskodawcy na wybór, diagnozę i określenie metody przeciwdziałania w tym obszarze, w jakim realnie występuje on we wniosku.	W wypadku np. projektów tworzonych dla osób osadzonych w Zakładzie Karnym dla mężczyzn, nie ma potrzeby rozważania równości szans kobiet i mężczyzn.	Uwaga uwzględniona Patrz uwaga 11.
85		Do całego dokumentu	Należy wprowadzić pozycję ☐ Nie dotyczy i nie odrzucać pozycji oznaczonych w ten sposób	Wymagacie Państwo udowodnienia we wniosku, że zawsze występuje nierówność płci. Zasygnalizowanie przez Wnioskodawcę, że taki problem praktycznie nie istnieje, obecnie spowoduje odrzucenie wniosku.	Uwaga uwzględniona W standardzie wprowadzono pytanie, które pozwala wskazać na brak występowania nierówności w projekcie. Natomiast stwierdzenie to musi zostać poprzedzone dokonaniem analizy sytuacji kobiet i mężczyzn we wniosku o dofinansowanie (należy jednak podać dane ilościowe, które będą potwierdzać brak nierówności). Należy podkreślić, że brak wykazania w analizie nierówności, nie zwalnia Projektodawcy od zaplanowania działań, które pozwalają na zachowanie zasady na każdym etapie wdrażania projektu.
86	WUP Olsztyn	całość	Biorąc pod uwagę, iż proponowany dokument jest standardem minimum , uważamy, że jest on zbyt rozbudowany .	Proponujemy usunięcie punktu drugiego, który powiela treści zawarte w punkcie pierwszym.	Uwaga uwzględniona
87		Punkt 3.1	Mając na uwadze specyfikę szkoleń realizowanych w ramach projektów dofinansowanych przez WUP (np. stylistka paznokci, operator koparkoładowarki) proponuję usunięcie tego pytania z listy kontrolnej.	Wynika to ze specyfiki projektów realizowanych w regionie na podstawie umów z WUP.	Uwaga uwzględniona
88		Punkt 1	Proponujemy przesunięcie pytania 3.2 do punktu 1 jako podpunkt 1.3	Pozwoli to na zebranie wszystkich trzech pytań, które naszym zdaniem mogłyby stanowić wymagane minimum, w punkcie 1.	Fragment standardu zmieniony
89		Cały dokument	Przedłożony do konsultacji <i>Standard minimum</i> ... wniosku powinien zostać doprecyzowany w szczególności odwołując się do Działań i Poddziałań Priorytetu IX PO KL, których beneficjentami ostatecznymi są dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych np. 9.1.1, 9.1.2,	Zgodnie z SZOP celem Priorytetu IX PO KL jest „wyrównywanie szans edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia poprzez zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych”. Pytania zawarte w <i>Standardzie minimum</i> ... w swej pierwotnej formie nie są adekwatne w stosunku do Działań Priorytetu IX PO KL, bariery w dostępie do edukacji dotyczą beneficjentów ostatecznych bez względu na płeć, wynikają z reguły z miejsca zamieszkania – obszary wiejskie, złej sytuacji	Uwaga nieuwzględniona Zasada równości szans kobiet i mężczyzn nie opiera się jedynie na wyrównywaniu dostępu ilościowego do wsparcia, ale przede wszystkim na zaplanowaniu odpowiedniej do potrzeb grup docelowych pomocy w tym np. działania na rzecz zaangażowania obojga rodziców w wychowanie dziecka, przygotowanie oferty edukacyjnej łamiącej stereotypy płciowe.

		9.1.3 itp.	finansowej itp. Pozostawienie Standardu minimum... w obecnej formie może doprowadzić do niespełniania przez wnioski o dofinansowanie projektów składane w ramach ww. Działań i Poddziałań Priorytetu IX kryteriów horyzontalnych.		
90		Cały dokument	Pytania zawarte w <i>Standardzie minimum.....</i> , będącym częścią karty oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Po KL, powinny być spójne z zapisami Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO KL. Obydwa dokumenty powinny jednocześnie być przedmiotem konsultacji w celu oceny spójności ich zapisów.	Brak spójności pomiędzy przedmiotowymi dokumentami może doprowadzić do niedoinformowania beneficjenta nt. obligatoryjnych zapisów i działań, które powinny być podejmowane w ramach projektu.	Uwaga uwzględniona W ramach <i>Podręcznika przygotowania wniosków o dofinansowanie projektów w ramach PO KL</i> została dodana instrukcja standardu minimum.
91		Cały dokument	Przy okazji konsultacji <i>Standardu minimum</i> Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego pragnie podkreślić potrzebę zawarcia w przygotowywanym przez IZ poradniku <i>Zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach PO KL</i> przykładów możliwości realizacji zasady równości w podziale na konkretne Poddziałania i Działania Priorytetów PO KL.	Rekomendacje z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych potwierdziły powszechny niski poziom świadomości członków KOP oraz Beneficjentów projektów w ramach PO KL nt. Zasady równości szans kobiet i mężczyzn. powyższe wskazuje na konieczność jak najbardziej szczegółowego opisanie wymiaru pojęcia gender mainstreaming w kontekście poszczególnych Działań i Poddziałań PO KL.	Uwaga uwzględniona W poradniku istnieją przykłady w jaki sposób można stosować zasadę równości szans w odniesieniu do konkretnych Poddziałań PO KL. Należy jednak podkreślić, że dokument ten ma pełnić rolę pomocniczą a nie stanowić wytycznych.
92	WUP Toruń		I. Proponujemy zmienić kolejność pytań na liście sprawdzającej tak, by była zbieżna ze strukturą wniosku aplikacyjnego, a jednocześnie ograniczyć ich liczbę (z niewielką korektą zakresu poszczególnych pytań), co pozwoli na wyeliminowanie pojawiających się w zaproponowanym standardzie powtórzeń:		Uwaga uwzględniona Punkty w standardzie są dopasowane do obszarów we wniosku o dofinansowanie.
93			1. Wniosek zawiera dane opisujące oddzielnie sytuację kobiet i mężczyzn (dostępne dane są segregowane ze względu na płeć) oraz wskazuje na nierówności płci lub bariery w obszarze, którego dotyczy (ocena dokonywana w oparciu o pkt. 3.1. wniosku o dofinansowanie projektu); 1.1 Uzasadnienie potrzeby realizacji		Fragment standardu został zmieniony

	<p>projektu zawiera dane opisujące położenie kobiet i mężczyzn w danym obszarze, które diagnozują nierówności ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu;</p> <p>1.2 Wniosek wskazuje na bariery w równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym na poziomie obszaru realizacji projektu (również w kontekście poziomu makro);</p>		
94	<p>2. Proponowany projekt przeciwdziała istniejącym nierównościom i wzmacnia grupę znajdującą się w gorszym położeniu;</p> <p>2.1 Opis grup docelowych i opis rezultatów projektu zawiera dane wskazujące na liczbę kobiet i mężczyzn objętych wsparciem, a liczby te wynikają z uzasadnienia potrzeby realizacji projektu (ocena dokonywana w oparciu o pkt. 3.2 i 3.4 wniosku o dofinansowanie);</p> <p>2.2 Działania podejmowane w projekcie odpowiadają na nierówności płci lub bariery równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu (ocena dokonywana w oparciu o pkt. 3.3 wniosku o dofinansowanie).</p>		Fragment standardu został zmieniony
95	<p>Proponujemy usunięcie następujących zapisów zaproponowanych w Państwa piśmie:</p> <p>a. <i>Wniosek wskazuje na nierówności płci lub bariery w równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu, na poziomie makro</i> – generalną zasadą jest, iż w uzasadnieniu potrzeby realizacji projektu wnioskodawca opisuje konkretne problemy, które chce rozwiązać za pomocą projektu. Najważniejsze jest poprawne zidentyfikowanie przez wnioskodawcę problemów występujących na obszarze, na którym realizowany jest projekt i odpowiednie do tych problemów zdefiniowanie celów projektu, grup docelowych, działań i rezultatów. Opis problemu na poziomie</p>		Uwaga uwzględniona Punkt dot. poziomu makro zostało usunięty.

		<p>makrospołecznym jest pożądanym wyłącznie jako kontekst dla zidentyfikowanych na konkretnym obszarze problemów, pozwalający na określenie ich natężenia lub specyfiki. Zasada ta powinna mieć zastosowanie również w przypadku problemów związanych z przestrzeganiem zasady równości płci. Perspektywa ta, pomimo ogromnego znaczenia jakie jest jej przypisywane, nie może przysłaniać pozostałych problemów, jakie mamy rozwiązywać za pomocą projektów realizowanych w ramach PO KL (np. bariery, na jakie napotyka na rynku pracy inne grupy defaworyzowane – osoby niepełnosprawne, bez doświadczenia zawodowego, bez kwalifikacji i.in.).</p> <p>b. Liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu zdefiniowana jest w sposób, który niweluje istniejące nierówności płci – pytanie częściowo pokrywa się z pytaniem wykazany powyżej (pyt. 2.1). Zasadnym jest wymaganie od wnioskodawców zaprojektowania struktury grup docelowych zgodnie ze zidentyfikowanymi problemami i barierami. Natomiast samo określenie liczby kobiet i mężczyzn, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach projektu nie niweluje istniejących nierówności płci, tym bardziej na poziomie makro.</p>			
96	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Pkt. 2.1	dotyczy zbyt szczegółowych informacji	Istnieje ryzyko niespełnienia przez Beneficjentów twego kryterium	Uwaga uwzględniona – punkt został usunięty
97		Pkt. 2.2	Jest powieleniem pkt. 1.1		Uwaga uwzględniona – punkt został usunięty
98		Pkt. 3.1	Jest powieleniem pkt.1.2		Uwaga uwzględniona – punkt został usunięty

99		Pkt. 3.2	Należy zwrócić uwagę na zastosowanie działań dostosowanych do konkretnych potrzeb kobiet i/lub mężczyzn tak aby wynikały z uzasadnienia realizacji projektu		Uwaga uwzględniona
100			Proponuje się rozważyć, czy nie zamieścić dodatkowego punktu, który będzie wskazywał na zaplanowanie odrębnego systemu monitorowania i ewaluacji rezultatów w kwestii równości szans. Ponadto należy zaznaczyć, że jeżeli odpowiedź na pytanie 1.1 nie wskazuje na istnienie problemu nierówności to należy odpowiedzieć tylko na dwa pierwsze pytania.		Uwaga częściowo uwzględniona Standard zakłada punkt dot. braku nierówności w projekcie (należy jednak podać dane ilościowe, które będą potwierdzać brak nierówności). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcę od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu.
101	WUP Katowice	Wniosek zawiera dane opisujące oddzielnie sytuację kobiet i mężczyzn (dostępne dane segregowane są na płeć)	Diagnozowanie nierówności ze względu na płeć może być problemem dla wnioskodawcy - może zdarzyć się rezygnacja z realizowania projektów. Generalnie beneficjenci nie znają zasady gender mainstreaming i nie wiedzą nic o działaniach równościowych. Mogą wystąpić kłopoty z identyfikacją problemów z podziałem na płeć.	Brak opracowań regionalnych na temat sytuacji kobiet i mężczyzn. W bardzo wielu przypadkach wnioskodawca będzie musiał takie opracowanie wykonywać w ramach projektu, co podniesie jego koszt oraz wydłuży proces przygotowania projektu i udzielenia wsparcia. Diagnoza sytuacji płci w danym obszarze powinna być dokonana z użyciem określonych metod i narzędzi - nie każdy wnioskodawca może taką diagnozę sporządzić, co zawęży spektrum podmiotów uprawnionych do aplikowania o środki.	Uwaga nieuwzględniona. Analiza sytuacji kobiet i mężczyzn powinna opierać się zarówno na danych ilościowych jak i jakościowych. Sposób w jaki można dokonać analizy został przedstawiony w poradniku „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL” dostępny na stronie www.efs.gov.pl . Brak danych ilościowych (tam gdzie rzeczywiście ich nie ma/ są niedostępne) nie powinien dyskwalifikować wniosku o dofinansowanie.
102		Wniosek zawiera informacje na temat istniejących nierówności płci w obszarze, którego dotyczy	Wnioskodawcy mogą mieć problemy ze znalezieniem źródeł danych związanych z sytuacją kobiet i mężczyzn w obszarze realizacji projektu, a także na poziomie makro.	Brak aktualnych, pełnych, wiarygodnych, spójnych danych na temat sytuacji płci w Polsce, zwłaszcza w obszarze rynku pracy. Informacja jeśli jest, to rozproszona, fragmentaryczna, nieaktualna, odnosząca się raczej do grup społecznych, a nie obszarów geograficznych. Nieliczne badania na stronach GUS pochodzą sprzed kilku lat.	Uwaga jw.
103		Proponowany projekt przeciwdziała istniejącym nierównościom i wzmacnia grupę	Wnioskodawca może mieć problem ze skompletowaniem liczby uczestników w przypadku bezwzględnego wymogu proporcjonalności udziału kobiet i mężczyzn w projekcie w stosunku do danych w diagnozie .	Szytywne proporcje, jakie będą musieli spełnić wnioskodawcy na etapie naboru i proponowanych działań, mogą w rezultacie doprowadzić do rezygnacji z podjęcia działania. Podejście grupowe do problemu uczestników może ograniczyć zakres wsparcia w indywidualnych przypadkach. Nie zawsze da się istniejący w danym obszarze	Uwaga nieuwzględniona

		znajdującą się w gorszym położeniu	problem sprowadzić do postaci ogólnej tak, by liczba uczestników i wybrane zgodnie z ich potrzebami działania niwelowały nierówności. Jeśli brak będzie uczestników określonej płci, wnioskodawca zrezygnuje z projektu. Wsparcie będzie zaniechane, nierówności pozostaną na tym samym poziomie, co jest sprzeczne z polityką horyzontalną.		
			Proponuje się, by standard minimum odnosił się do konkretnych punktów w karcie oceny. Obowiązek zaliczenia wszystkich sześciu punktów na obecnym etapie wdrażania zasady równości szans jest nierealny. Spowoduje to odrzucenie wielu wniosków i zmniejszenie liczby osób obejmowanych wsparciem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wydaje się zasadne opracowanie źródła informacji zbiorczej (np. elektronicznego – odrębny portal) z łatwym dostępem do istniejących danych, raportów, badań na temat zasady równości (w tym np. z forum wymiany doświadczeń wnioskodawców). Nie można wymagać od wnioskodawców powoływania się na dane statystyczne w sytuacji, gdy koszty przygotowania wniosku (np. przeprowadzenia badań) są niekwalifikowalne, a aktualna statystyka publiczna w tym zakresie jest w zasadzie niedostępna.	Uwaga częściowo uwzględniona. Standard minimum będzie zakładał uzyskania przynajmniej 2 pozytywnych odpowiedzi. Docelowo jednak będziemy zwiększać liczbę pozytywnych odpowiedzi przewidzianych w standardzie minimum. Brak danych ilościowych tam gdzie rzeczywiście ich nie ma/ są niedostępne) nie powinien dyskwalifikować wniosku o dofinansowanie.	
10 4		3.4 Rezultaty	Projekt powinien uwzględniać rezultaty związane z równością szans: twardy – np. liczba kobiet i mężczyzn uczestniczących w szkoleniach, zmiany ilościowe, które zajdą w wyniku projektu w grupie uczestników; miękkie np. zmiany na poziomie postaw, umiejętności, wiedzy.	Rezultaty powinny być adekwatne do diagnozy i potrzeb, a tym samym zmiana powinna być zróżnicowana dla każdej płci.	Uwaga uwzględniona.
10 5	WUP Rzeszów	Podręcznik: „Jak przygotować projekty równościowe i na rzecz kobiet. Komponent regionalny” – s. 22, dot. cytatu: „Planując np. programy przekwalifikowania zawodowego nie należy	Nie da się uniknąć większej grupy kobiet czy mężczyzn w niektórych zawodach – w przypadku kobiet jest to często uwarunkowane wymogami zdrowotnymi. Zachowanie w tym przypadku swego rodzaju parytetów dla kobiet w przypadku szkoleń np. z zakresu spawania, kierowcy kat. D nie jest w naszej opinii dobrym rozwiązaniem.		Należy zauważyć, iż konsultacjom poddany był standard minimum a nie zapisy podręcznika. Standard nie wprowadza parytetów (50/50) uczestnictwa kobiet i mężczyzn. Por. pkt. 12. Jeżeli na rynku istnieje zapotrzebowanie na kierowców kategorii D – nie ma powodów, aby przy odpowiednim wsparciu nie skorzystali z tej możliwości zarówno kobiety jak i mężczyźni.

	stosować sztucznego, tradycyjnego podziału na „kobiece” i „męskie” tylko dopasować je przede wszystkim do wymogów i możliwości rynku pracy...”			
10 6	Podręcznik: „Jak przygotować projekty równościowe i na rzecz kobiet. Komponent regionalny” – s. 37, dot. cytatu: „formy męsko - i żeńsko – osobowe...”	Proponujemy w tym zakresie aby wybór formy męsko lub żeńsko osobowej był przywilejem a nie koniecznością.		Należy zauważyć, iż konsultacjom poddany był standard minimum, a nie zapisy podręcznika.
10 7	Standard minimum wniosku PO KL	Pytania, do wniosku o dofinansowanie powinny być dostosowane do typów projektów a nie dotyczyć obligatoryjnie wszystkich. W wielu przypadkach udzielenie odpowiedzi „tak” na wszystkie pytania nie będzie możliwe ze względu na specyfikę projektu i nie skupianie się na sprawach płci.	Jeżeli wnioskodawcy zaczną pisać obszernie o gender impact assessment i gender mainstreaming to nie będą mieli miejsca (przy obecnej liczbie znaków w generatorze) na opisanie założeń, zadań i pozostałych kwestii związanych z realizacją projektu, których ocena i tak jest znacznie utrudniona ze względu na brak istotnych załączników (KRS, program szkolenia).	Uwaga uwzględniona Zostanie rozszerzona liczba znaków w generatorze wniosków.
10 8	Standard minimum wniosku PO KL	Pytania zawarte w minimum dotyczą praktycznie tego samego.	Powinny zostać bardziej przemyślane – być może wystarczyłoby pytanie 1.	Fragment standardu został przeformułowany.
10 9	Standard minimum wniosku PO KL		Dlaczego standard minimum oparty jest jedynie na zasadzie równości szans kobiet i mężczyzn. Należało by tutaj wziąć również pod uwagę osoby niepełnosprawne, wiek czy pochodzenie.	Uwaga uwzględniona Pozostałe kwestie horyzontalne (w tym zasada równości szans) będą w najbliższym czasie również rozwijane w ramach Karty Oceny Merytorycznej.

11 0	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych	1.1. Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu zawiera dane opisujące sytuację kobiet i mężczyzn w danym obszarze, które diagnozują nierówność ze względu na płć istniejącą w obszarze problemowym projektu.	1.2. Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu zawiera dane opisujące sytuację kobiet i mężczyzn w danym obszarze, które diagnozują nierówność ze względu na płć istniejącą w obszarze problemowym projektu lub <u>obszarze makro</u>	1. Jak można będzie zweryfikować dane dotyczące sytuacji płci, zawarte w uzasadnieniu, jeśli nie będą one poparte danymi instytucji, które mają odpowiedni potencjał do przeprowadzenia badań i gromadzenia takich danych. 2. Czy konieczność uzasadnienia sytuacji płci nie spowoduje wyeliminowania z aplikowania potencjalnych projektodawców, zwłaszcza tych z gmin wiejskich lub wiejsko-miejskich, w których problematyka równości płci nie traktowana jest jako problem kluczowy.	Fragment standardu został przeformułowany. Brak danych ilościowych (tam gdzie rzeczywiście ich nie ma/ są niedostępne) nie powinien dyskwalifikować wniosku o dofinansowanie.
11 1		2.1.Wniosek wskazuje na nierówność płci lub bariery w równości ze względu na płć istniejącą w obszarze problemowym na obszarze makro. 2.2.Wniosek wskazuje na nierówność płci lub bariery w równości ze względu na płć istniejącą w obszarze problemowym na poziomie	2.1.Wniosek wskazuje na nierówność płci lub bariery w równości ze względu na płć istniejącą w obszarze problemowym na obszarze makro (nie dotyczy projektów, w których grupę docelową stanowią będą dzieci i młodzież ucząca się). 2.2.Wniosek wskazuje na nierówność płci lub bariery w równości ze względu na płć istniejącą w obszarze problemowym na obszarze realizacji projektu (nie dotyczy projektów, w których grupę docelową stanowią będą dzieci i młodzież ucząca się)	Priorytet IX PO KL, to również działania skierowane do uczniów, czyli osób podlegających obowiązkowi szkolnemu i nauki bez względu na płć.	Uwaga nieuwzględniona Należy pamiętać, że zasada równości szans kobiet i mężczyzn nie ogranicza się jedynie na wyrównywaniu dostępu ilościowego do wsparcia, ale przede wszystkim na zaplanowaniu odpowiedniej pomocy do potrzeb grupy docelowej czyli zaproponowanie m.in. równościowej oferty edukacyjnej, rozwiązań pozwalających na godzenie życia zawodowego z prywatnym rodziców dzieci.

		obszaru realizacji projektu			
11 2		Uwaga ogólna	Poprzedzenie wprowadzenia standardu minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn konkretnymi krokami pomocowymi np. przypisaniem dla każdego Priorytetu, Działania, Poddziałania oczekiwanych efektów realizacji działań równościowych,	Problem równości szans kobiet i mężczyzn jest problemem mało rozpoznawalnym w Polsce, stąd potencjalni beneficjenci wymagają wsparcia.	Uwaga uwzględniona IZ PO KL przygotowała „Agendę działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn w PO KL”, która wskazuje jakie działania będą podejmowane w najbliższym czasie, aby wzmocnić potencjał genderowy w ramach instytucji zaangażowanych w realizację PO KL (m.in. szkolenia, KOP-ów, pracowników IP i IP2) jak również potencjalnych projektodawców (m.in. szkolenia, poradnik „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL”). Agenda będzie dostępna w II kwartale na stronie www.efs.gov.pl.
11 3	Departament Wdrażania EFS, MPiPS	Uwaga ogólna	Pragnę zasugerować zaplanowanie szkoleń dla beneficjentów w zakresie stosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn.	Przeprowadzenie takich szkoleń jest konieczne, aby beneficjenci mieli świadomość konieczności stosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn przy opracowywaniu projektów oraz żeby nabyli umiejętności praktyczne w tym zakresie. Jak wynika z doświadczeń, brak tego typu przedsięwzięć skazuje większość lub nawet wszystkie wnioski na odrzucenie.	Uwaga uwzględniona IZ PO KL przygotowała „Agendę działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn w PO KL”, która wskazuje jakie działania będą podejmowane w najbliższym czasie, aby wzmocnić potencjał genderowy w ramach instytucji zaangażowanych w realizację PO KL (m.in. szkolenia, KOP-ów, pracowników IP i IP2) jak również potencjalnych projektodawców (m.in. szkolenia, poradnik „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL”). Agenda będzie dostępna w II kwartale na stronie www.efs.gov.pl.
11 4		Dot. całego dokumentu (przy każdym haśle)	Pragnę zasugerować dodanie informacji, której części wniosku dotyczy dany punkt, a zatem w której części wniosku należy szukać odpowiedzi na pytanie, czy dany punkt standardu jest spełniony, czy też nie.	Uwzględnienie takich zapisów umożliwi przejrzystą weryfikację wniosku. Pozwoli to uniknąć wątpliwości co do tego, która część wniosku powinna odzwierciedlać wymagane punkty.	Uwaga uwzględniona Do każdego punktu został przyporządkowane miejsce we wniosku o dofinansowanie.
11 5		1.1. Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu zawiera dane opisujące położenie kobiet i mężczyzn w	Nasuwa się wątpliwość co do postępowania w przypadku, gdy zgodnie z diagnozą w obszarze problemowym projektu nie zdiagnozowano nierówności związanych z płcią, lecz np. innymi kryteriami, lecz w kontekście danego działania/poddziałania projekt zakłada jak najbardziej celowe działania ukierunkowane na rozwiązanie problemu, natomiast oceniający „związany” tak	Tak sformułowane pytanie może powodować wymuszone diagnozowanie nierówności w obszarach, w których ich faktycznie nie ma, ze względu na chęć sprostania przez wnioskodawców wszelkim, nawet jak najbardziej restrykcyjnym kryteriom, aby uzyskać dofinansowanie. Proponuję, aby zobligować wnioskodawcę do zawarcia w uzasadnieniu diagnozy położenia kobiet i mężczyzn w danym obszarze w kontekście występowania/lub niewystępowania nierówności ze względu na płeć.	Uwaga uwzględniona W standardzie zostało umieszczone pytanie dot. możliwości wykazania braku nierówności szans kobiet i mężczyzn w projekcie po wcześniejszym dokonaniu analizy sytuacji kobiet i mężczyzn (należy jednak podać dane ilościowe, które będą potwierdzać brak nierówności). Nie mniej nie zwalnia to Projektodawcy od zaplanowania działań pozwalających na przestrzeganie zasady na

	<p>danym obszarze, które diagnozują nierówności ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu.</p>	<p>sformułowanym kryterium musi projekt odrzucić. W związku z powyższym proponuję, aby jednoznacznie określić obowiązek wnioskodawcy diagnozowania problemu w kontekście nierówności ze względu na płeć (co nie jest równoznaczne ze zdiagnozowaniem nierówności). Jeśli diagnoza wykazałaby brak ww. nierówności – wnioskodawca powinien to zaznaczyć, natomiast taka diagnoza nie dyskwalifikowałaby wniosku. Rozumiem, że istotą problemu jest świadomość projektodawców, iż takie nierówności mają szansę zaistnieć właściwie w większości problemowych obszarów i ich odniesienie się do tej kwestii we wniosku.</p>	<p>Zgodnie z <i>Przewodnikiem po kryteriach wyboru projektów w ramach PO KL – „Zagadnienia horyzontalne obowiązkowe dla każdego projektu – obowiązkowość oznacza, iż każdy projekt musi być ustosunkowany pozytywnie bądź neutralnie do każdego z wymienionych kryteriów horyzontalnych”</i> (str. 39).</p>	<p>każdym etapie realizacji projektu.</p>
11 6	<p>2.1 Wniosek wskazuje na nierówności płci lub bariery w równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu, na poziomie makro. / 2.2 Wniosek wskazuje na nierówności płci lub bariery w równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu, na poziomie obszaru realizacji projektu.</p>	<p>Uwaga analogiczna do uwagi nr 3. Tak sformułowane pytanie poniekąd wymusza diagnozowanie barier/nierówności. Ponadto, pragnę zasugerować zachowanie poziomu makro dla projektów o zasięgu ogólnopolskim.</p>	<p>Założenie, iż każdy wniosek musi diagnozować problem, a problem ten musi być zdiagnozowany zarówno lokalnie, jak i na poziomie makro, a ponadto wnioskodawca ma także za zadanie się odnieść do zrównoważonego rozwoju, rozwoju lokalnego i społeczeństwa informacyjnego oznacza, iż obszar na inne, często istotniejsze z punktu widzenia konkretnego projektu informacje, zostaje zawężony. Tak szczegółowe wymagania w wobec wnioskodawcy co do odniesienia się do sprawy równości szans wydają się usprawiedliwione w kontekście projektów równościowych. Wydaje się natomiast, iż przedstawione w niniejszym formularzu pytania należałoby uprościć, urealnić (tak, aby były bardziej „przyjazne” dla beneficjenta) oraz zmniejszyć ich liczbę.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Ze standardu został usunięty wymóg diagnozowania problemu na poziomie makro.</p>
11 7	<p>3.1 Liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte</p>	<p>Propozycja przeformułowania zapisu na: (...) zdefiniowana jest w sposób, który gwarantuje równość płci.</p>	<p>Wychodząc z założenia, iż istnieją obszary, gdzie jednak nie ma nierówności, choć potencjalnie zawsze mogą wystąpić, jak również obszary gdzie one są lub się pojawiają, słowo „gwarantuje” pozwala na szersze znaczeniowo zdanie – bo zawiera w sobie zarówno</p>	<p>Fragment został zmieniony redakcyjne – obecnie stanowi punkt 4 standardu.</p>

		wsparcie w ramach projektu, zdefiniowana jest w sposób, który niweluje istniejące nierówności płci. / 3.2 Działania podejmowane w projekcie odpowiadają na nierówności płci lub bariery równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu.		„niweluje” jeśli nierówności występują, lub „zachowuje” jeśli ich nie ma, lub „przeciwdziała” jeśli istnieje realne zagrożenie ich pojawienia się i w ten sposób mamy możliwość utrzymania status quo.	
118		Zasada zrównoważonego rozwoju, rozwoju lokalnego i społeczeństwa informacyjnego	Pragnę zasugerować opracowanie zwięzłych, praktycznych i realistycznych wytycznych dotyczących realizacji zasady zrównoważonego rozwoju, rozwoju lokalnego i społeczeństwa informacyjnego.	Opracowanie wytycznych odnośnie minimum spełniania niniejszych zasad jest potrzebne ze względu na fakt, iż <i>Przewodnik po kryteriach wyboru projektów w ramach PO KL</i> jest w tym zakresie dość enigmatyczny, natomiast ww. zasady wydają się być trudniejsze od zasady równości szans w kontekście większości działań przewidzianych do realizacji w PO KL.	Uwaga zostanie uwzględniona
119	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Punkt 1 oraz 3.1	Należy dodać opcję „jeśli dotyczy” lub ‘projekt neutralny’	Zakres pytań nie dotyczy specyfiki projektów badawczych oraz kampanii promocyjnych, ponieważ w tego typu projektach nie ma grupy docelowej. Ponadto zakres punktu 1 i 3.1 nie powinien dotyczyć wszystkich grup docelowych określonych w SzOP, tj. np. grup docelowych przypisanych dla Działania 9.1.	Uwaga nieuwzględniona W przypadku projektów realizowanych w ramach EFS nie ma czegoś takiego jak neutralność ze względu na płeć.
120		Pkt 2 oraz 2.1	Należy uszczegółowić w treści punktu 2.1 lub ewentualnie w instrukcji wypełnienia wniosku pojęcie „skala makro”, np. poprzez odwołanie się do stwierdzenia, iż w przypadku projektów lokalnych należy odnieść się do skali regionu/kraju, w przypadku skali regionu - do skali kraju /UE itp.	W opinii IP odniesienie do „skali makro” będzie niezrozumiałe dla potencjalnych projektodawców. Niejasności mogą wynikać z ujęcia w treści punktu słowa obszar, który dotyczy jednocześnie zakresu projektu jak i obszaru (terytorium) realizacji projektu. Dla zwiększenia przejrzystości zapisów w pkt 2 w odniesieniu do obszaru problemowego proponujemy zastosować określenie „zakres problemowy”.	Fragment został usunięty ze standardu.

12 1		Ogólna uwaga	<p>W opinii IP proponowane przez IZ oparcie, w ramach oceny merytorycznej, weryfikacji zasady równości szans na zasadzie (0-1) może skutkować dużą ilością wniosków, które zostaną odrzucone już w części A Karty oceny merytorycznej. Ze względu na stosunkowo ogólny poziom wiedzy potencjalnych projektodawców w zakresie zasady równości szans wprowadzenie standardu minimum realizacji zasady równości szans w projekcie powinno być poprzedzone szeroko zakrojoną edukacją potencjalnych projektodawców, np. w oparciu o odpowiedni podręcznik. Ponadto, istotne jest uszczegółowienie instrukcji wypełniania wniosków o konkretne zapisy wskazujące projektodawcom sposób prawidłowego wypełnienia wniosku pod kątem przedmiotowej zasady.</p> <p>Ponadto, w opinii IP zasadnym będzie zwiększenie liczby pytań (a tym samym uszczegółowienie zakresu karty) oraz określenie standardu minimum realizacji zasady szans na poziomie niższym niż 100% pozytywnych odpowiedzi na postawione w karcie pytania.</p>		<p>Uwaga uwzględniona Został opracowany poradnik „Zasada równego traktowania kobiet i mężczyzn w ramach projektów PO KL”. Jest on dostępny na stronie www.efs.gov.pl. Docelowo wszystkie IP i IP2 umieszczą go na swoich stronach. Poradnik ten krok po kroku pokazuje w jaki sposób przygotować wniosek o dofinansowanie pod kątem zasady równości szans kobiet i mężczyzn.</p> <p>Liczba wymaganych pozytywnych odpowiedzi w standardzie minimum została zmniejszona obecnie do dwóch. Nie mniej z biegiem czasu będzie ona zwiększana.</p>
12 2	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Całość dokumentu	Zgodnie z przedstawionym stanowiskiem IZ projekt będzie można uznać za zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn pod warunkiem, że wszystkie odpowiedzi z listy sprawdzającej będą twierdzące. Proponuje się mniej rygorystyczne podejście do zakresu spełnienia wyszczególnionych w liście wymogów.	Wiedza Beneficjentów nt. zastosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn w projektach jest niewielka, podobnie jak pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Powoli sytuacja ta zaczyna się zmieniać, jednak Beneficjenci nie są jeszcze przygotowani do jej zastosowania w przedstawionym zakresie. Aktualne stanowisko IZ w przedmiotowej sprawie doprowadzi do sytuacji, w której większość projektów zostanie odrzucona na etapie oceny merytorycznej, ponieważ nie spełni standardu minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn.	Uwaga uwzględniona Obecne założenia zakładają spełnienie standardu minimum poprzez uzyskanie dwóch pozytywnych odpowiedzi. Od 2010 roku liczba wymaganych pozytywnych odpowiedzi będzie się zwiększać.
12 3		Całość dokumentu	Proponuje się uwzględnić w przedstawionym standardzie minimum sytuację, w której w obszarze problemowym projektu nie zostanie zdiagnozowana nierówność ze względu na płeć. Może do standardu należy dodać trzecią możliwość odp[owiedzi, tj. nie dotyczy.	Standard minimum należy dostosować również do sytuacji, w której Beneficjent przeprowadzając analizę problemową projektu z uwzględnieniem danych opisujących kobiety i mężczyzn nie zdiagnozuje nierówności ze względu na płeć, ponieważ w danym obszarze ona nie wystąpi.	Uwaga uwzględniona Pytanie takie zostało umieszczone w standardzie. Nie mniej brak nierówności w projekcie nie zwalnia Projektodawcy od zaplanowania działań, które pozwolą na przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu.

12 4		Całość dokumentu	Projekt przeciwdziałający istniejącym nierównościami nie zawsze musi odnosić się do liczebności (liczba kobiet i mężczyzn) grupy docelowej, jak i działań podejmowanych w projekcie. W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie odpowiednich zmian do standardu minimum.	W ramach PO KL możliwe są do realizacji projekty, gdzie przeciwdziałanie istniejącym nierównościami względem płci trudne będzie do osiągnięcia poprzez odpowiedni dobór grupy docelowej. Sytuacja ta może wystąpić np. w Poddziałaniu 9.1.1 skierowanym do przedszkolaków. Trudno w tym przypadku zaadresować projekt do odpowiedniej grupy dziewczynek i chłopców. Można jednak zaplanować działanie równościowe, polegające np. na zakupie „równościowych”, tj. niepowielających stereotypowego podziału ról zabawek.	Uwaga częściowo uwzględniona W przypadku tego poddziałania w analizie sytuacji kobiet i mężczyzn powinno się również skupić na sytuacji rodziców przedszkolaków i zaplanować (oprócz wymienionych obok) takie działania, które pozwolą lepiej godzić życie zawodowe z rodzinnym (angażowanie obojga rodziców w wychowanie dziecka).
12 5	NSZZ „Solidarność”	Punkty od 1 do 3	Zastosowanie kryteriów sformułowanych w punktach 1, 2 i 3 Standardu do oceny wszystkich wniosków o dofinansowanie z PO KL, w szczególności w odniesieniu do Priorytetu 5 Działania 5.5.2 jest niemożliwe, ze względu na charakter działań które mogą być objęte wsparciem. Stosowanie założenia iż standard minimum jest spełniony przy 6 pozytywnych odpowiedzi spowoduje, że wnioski składane przez partnerów społecznych będą niejako „z góry skazane” na odrzucenie. Jeżeli Standard ma być stosowany do oceny wszystkich wniosków kryteria standardu minimum muszą być zdefiniowane inaczej.	Zastosowanie „Standardu minimum wniosku PO KL z perspektywy realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn” do oceny wszystkich wniosków o dofinansowanie z PO KL, w szczególności w odniesieniu do Priorytetu 5 Działania 5.5.2 poprzez zastosowanie zawartych w „Standardzie...” kryteriów, a mianowicie: 1. Wniosek zawiera dane opisujące oddzielnie sytuację kobiet i mężczyzn (dostępne dane segregowane są na płeć) Podpunkt 1.1 i 1.2 2. Wniosek zawiera informacje na temat istniejących nierówności płci w obszarze, którego dotyczy. Podpunkty 2.1 i 2.2 3. Proponowany projekt przeciwdziała istniejącym nierównościami i wzmacnia grupę znajdującą się w gorszym położeniu. Podpunkt 3.1. i 3.2 jest nieuzasadnione i niemożliwe, ze względu na charakter działań, które mogą być objęte wsparciem. Stosowanie w przypadku oceny wniosków z 5.5.2 założenia, iż standard minimum jest spełniony przy 6 pozytywnych odpowiedzi spowoduje, że wnioski składane przez partnerów społecznych nie będą mogły uzyskać dofinansowania, jako nie spełniające standardu i „z góry skazane” na odrzucenie.	Uwaga częściowo uwzględniona Standard minimum będzie zakładał uzyskania przynajmniej 2 pozytywnych odpowiedzi. Docelowo jednak będziemy dążyć do coraz większej liczby pozytywnych odpowiedzi przewidzianych w standardzie minimum. Należy podkreślić, że już teraz każdy wniosek o dofinansowanie musi zawierać analizę sytuacji kobiet i mężczyzn (zgodnie z wymogami dokumentu PO KL).
12 6	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego	1.1. Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu zawiera dane opisujące	Proponujemy następujące brzmienie: 1.1. Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu zawiera dane opisujące sytuację kobiet i mężczyzn, które wskazują na istniejące nierówności ze względu na płeć w obszarze problemowym projektu*.	Uwaga częściowo o charakterze redakcyjnym. Proponowany przepis uwzględnia sytuację, gdy istnieje potrzeba realizacji projektu w obszarze, w którym nie występują nierówności i/lub bariery ze względu na płeć. W kolejnych etapach realizacji PO KL należałoby rozważyć czy uzasadnienie realizacji projektu nie	Fragment standardu został przeformułowany

		położenie kobiet i mężczyzn w danym obszarze, które diagnozują nierówności ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu.	<i>*Dane agregowane na płeć przedstawiane są niezależnie od tego czy występują nierówności i/lub bariery ze względu na płeć.</i>	powinno jednoznacznie wskazywać na <u>przyczyny</u> obecnego stanu tak aby możliwe było odpowiednie dobranie działań, których realizacja przyczyni się do złagodzenia istniejących nierówności.	
127	1.2. Opis grup docelowych lub/i opis rezultatów w projekcie zawierające dane wskazujące na liczbę kobiet i mężczyzn objętych wsparciem, liczby te wynikają z uzasadnienia potrzeby realizacji projektu.	Proponujemy następujące brzmienie: 1.2. Opis grup docelowych oraz opis rezultatów projektu zawiera dane wskazujące na liczbę kobiet i mężczyzn objętych wsparciem, wynikającą z uzasadnienia potrzeby realizacji projektu.		W każdym przypadku zarówno opis grupy docelowej projektu jak i rezultaty projektu powinny wskazywać liczbę osób objętych wsparciem w ramach projektu z podziałem na płeć. W kolejnych etapach realizacji PO KL należałoby rozważyć dokonywanie weryfikacji czy we wniosku o dofinansowanie przedstawione zostały rezultaty projektu z uwzględnieniem ich wpływu na sytuację kobiet i mężczyzn.	Uwaga uwzględniona - obecny standard zakłada taką możliwość.
128	2. Wniosek zawiera informacje na temat istniejący	Proponujemy rezygnację z pytań wskazanych w pkt 2.1 i 2.2.		Proponowany punkt jest niezasadny. Całokształt aspektów wskazanych w pkt. 2.1 i 2.2 merytorycznie obejmuje pkt. nr 1 STANDARDU MINIMUM WNIOSKU PO KL.	Uwaga uwzględniona

		ch nierówności płci w obszarze, którego dotyczy.			
129		3.2. Działania podejmowane w projekcie odpowiadają na nierówność płci lub bariery równości ze względu na płć istniejące w obszarze problemowym projektu.	Proponujemy następujące brzmienie: 3.2 Działania zaplanowane w projekcie są adekwatne do zdiagnozowanych nierówności płci i/lub barier równości ze względu na płć oraz pozytywnie wpłyną na położenie grupy znajdującej się w gorszej sytuacji.	Podejmując działania służące eliminacji istniejących nierówności jednoznacznie należy zwrócić uwagę na wybór uczestników projektu oraz działania, które nie mogą być sprzeczne z zasadą równości szans i muszą prowadzić do niwelowania barier i kwestii problemowych wskazanych w uzasadnieniu realizacji projektu.	Uwaga uwzględniona
130				W kontekście standardu minimum proponujemy rozważenie zwiększenia dopuszczalnej liczby znaków we wniosku o dofinansowanie ponad zapowiadane przez IZ zwiększenie o dodatkowe 2 tysiące znaków. W przeciwnym razie zachowanie standardu minimum może zostać dokonane kosztem innych równie istotnych elementów wniosku o dofinansowanie projektu.	Uwaga uwzględniona GWA zostanie rozszerzony o dodatkową ilość znaków.
131				W trakcie trwających konsultacji wśród członków KOP pojawiały się propozycje, aby poszczególne kwestie (pytania) standardu minimum odnosiły się wprost do poszczególnych części wniosku o dofinansowanie projektu.	Uwaga uwzględniona
132	PKPP Lewiatan	Koncepcja i proponowany termin wdrożenia dokumentu	<u>Standard nie powinien być wdrożony w kwietniu 2009 w proponowanym kształcie.</u> Istnieje konieczność zwrócenia uwagi i uwrażliwienia projektodawców i członków KOP na kwestie równouprawnienia. Należy też stworzyć narzędzia umożliwiające im właściwe ujęcie kwestii	Biorąc pod uwagę doświadczenia okresu 2004-2006 i obecne konkursy, projektowany standard stawia wymagania (tak dla oceniających i ocenianych) na zbyt wysokim poziomie, niemożliwym do osiągnięcia w krótkim okresie czasu – do kwietnia 2009 r. Jego szybkie wdrożenie będzie prowadzić do odrzucania projektów, które są zgodne z polityką równych szans, ale zostały nieumiejętnie opisane lub ocenione. To z	Uwaga uwzględniona – IZ PO KL przygotowała „Agendę na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn w ramach PO KL” która stanowi plan działań jakie będą podejmowane w najbliższych latach na rzecz wzmocnienia potencjału równościowego w instytucjach realizujących PO KL, a także wśród projektodawców.

			<p>równych szans. Narzędzia te muszą być jednak adekwatne, przede wszystkim możliwe do prawidłowego zastosowania przez użytkowników. Na dzień dzisiejszy nie ma w ocenie PKPP Lewiatan takiej możliwości.</p>	<p>kolei oznacza wzrost kosztów uczestnictwa w PO KL. Także dlatego, chociaż przede wszystkim, aby budować pozytywny potencjał referencyjny polityki równych szans, wprowadzenie standardu (niezależnie od jego ostatecznej postaci) powinno być uwarunkowane przygotowaniem potencjalnych beneficjentów i członków KOP.</p> <p>Jeśli to przygotowanie pozostaje na niskim poziomie – a tak jest, co potwierdzają i badania i analizy MRR, <u>przed lub równocześnie z wdrożeniem standardu, powinno się stworzyć infrastrukturę informacyjną (np. infolinia z udziałem ekspertów gender, stała możliwość konsultacji z ekspertami), ułatwiająca słabiej lub nieprzygotowanym instytucjom. opracowanie projektu, tak aby spełniał kryteria równych szans. Dodatkowo MRR, przed wprowadzeniem tego narzędzia do praktyki, powinno zweryfikować praktyczną umiejętność właściwego stosowania standardu przez blisko 2000 członków KOP.</u></p> <p>Takiej weryfikacji nie dokonano, a infrastruktury informacyjnej nie ma, najprawdopodobniej nie będzie jej także w kwietniu 2009. Z tego powodu nie powinno się wdrażać standardu w zaproponowanej postaci i czasie. Jeśli podniesie się świadomość i wiedza praktyczna członków KOP nt. różnych aspektów/przejawów nierówności oraz powstanie właściwa infrastruktura, standard należy wdrożyć, chociaż w zmienionej postaci (uwagi poniżej)</p> <p>O braku właściwego zrozumienia polityki równouprawnienia, powszechnemu lekceważeniu jej, mówiły ewaluacje SPO RZL już w 2005 i 2006 r. Jednocześnie wskazywano na głębsze, społeczne i świadomościowe przesłanki tego stanu rzeczy oraz konieczność systematycznej edukacji. Działania edukacyjne skierowane do beneficjentów były i są minimalne lub, w większości instytucji, nie występują wcale. Równie mała, i nie poddawana żadnej weryfikacji, jest wiedza członków KOP na ten temat. Obecna sytuacja i krytyczna ocena projektów w zakresie zgodności z polityką równych szans jest więc po części efektem zaniedbania tej kwestii w kolejnych latach przez IZ, IP oraz IP2. Tymczasem standard zakłada duży poziom świadomości, wiedzy i umiejętności beneficjenta oraz członka KOP (opis konkretnych problemów pod kątem kryteriów wymienionych w standardzie sprawia problem</p>	
--	--	--	---	---	--

				<p>specjalistom w tej dziedzinie i osobom, które w pełni utożsamiają się z polityką). Jakkolwiek z pewnością znajdą się instytucje, które poradzą sobie z jego stosowaniem, to standard EFS nie powinien być barierą dostępu do wsparcia. Przy obecnych uwarunkowaniach, przede wszystkim świadomościowych, istnieje duża szansa, że przy takich kryteriach, dofinansowania nie będą otrzymywały projekty zgodne z polityką równych szans, ale nieumiejętnie opisane, lub których autorzy nie dysponowali bogatymi danymi statystycznymi odnoszącymi się do wskazanego przez nich problemu. Z drugiej strony, możliwe jest że projekt, który pogłębia stereotypy i przyczynia się od dyskryminacji płci, zostanie w oceniony pozytywnie przy pomocy standardu (np. jeśli dla kobiet, będących w gorszym położeniu na lokalnym rynku pracy, zostanie zbudowana oferta szkoleń pogłębiająca tą sytuację, nie zwiększająca szans na atrakcyjne zatrudnienie, i utrwalająca ich pozycję. Problemem wówczas będzie jakość oferty, przy czym aby powiązać tą ofertę z sytuacją na rynku pracy, potrzeba wiedzy o przesłankach, powodach, przyczynach braku równouprawnienia, której nie mają członkowie KOP).</p> <p>Nie da się zlikwidować kilkuletnich zaniedbań prostym testem, który, pomimo niewątpliwie dobrych intencji, ma jednak charakter biurokratyczny. Ten biurokratyczny charakter będzie tym silniejszy, im osoba posługująca się nim będzie gorzej przygotowana. Jak długo nie będziemy mieli pewności co do kompetencji członków KOP, tak długo żaden standard nie poprawi sytuacji w tym obszarze, a ocena ekspertów będzie kwestionowana.</p>	
13 3		Standard	<p><u>Standard nie powinien mieć jednakowej postaci dla różnych typów projektów/ działań/ obszarów interwencji.</u> Generalnie poprawnie wydają się być zdefiniowane obszary oceny (z zastrzeżeniem uwagi nr 4), ale już nie ich uszczegółowienie. Obszar 1 powinien być oceniany tylko w przypadku projektów przewidujących wsparcie osób. Obszar 2 i 3 powinien zostać rozszerzony: uwzględnić sytuację, kiedy działania projektowe wpływają na równe szanse w</p>	<p>PKPP przeanalizowała standard dla kilku projektów, które realizujemy. W naszej opinii jednolite podejście dla wszystkich obszarów interwencji/ jest błędne.</p> <p>Standard nie uwzględnia specyfiki projektów, które nie są skierowane do osób – nie zawierają komponentu związanego z bezpośrednim wsparciem (np. o charakterze badawczym, promocyjnym). Standard wymusza ujmowanie określonych informacji we wnioskach wszystkich projektodawców przedkładanych w ramach PO KL. <u>Jednocześnie propozycja nie została poddana żadnej praktycznej symulacji/ weryfikacji na konkretnych przykładach ze wszystkich priorytetów i działań, a jej</u></p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Oprócz wymienionych wyjątków podanych w uwadze nr 11 standard minimum będzie miał zastosowanie do wszystkich projektów. Należy jednak podkreślić, że w przeciwieństwie do pierwotnej wersji standardu, standard obowiązujący od 1 kwietnia wymaga uzyskania dwóch pozytywnych odpowiedzi.</p>

	<p>sposób pośredni, także wtedy gdy w obszarze problemowym zidentyfikowanym przez beneficjenta nie jest możliwe zdiagnozowanie nierówności płci</p> <p>Propozycja MRR powinna zostać przeanalizowana na przykładzie konkretnych (już złożonych albo planowanych) wniosków z różnych obszarów i dziedzin, tak aby zweryfikować jej adekwatność dla wszystkich interwencji i obszarów PO KL.</p> <p>Bez takiej praktycznej weryfikacji standard w proponowanym kształcie nie może zostać zaakceptowany.</p>	<p>adekwatność np. dla projektów badawczych wzbudza wątpliwości.</p> <p>W przypadku takich projektów wykazanie wszystkich wymaganych elementów może być niemożliwe (zwłaszcza wskazanie osób objętych wsparciem w podziale na płeć, wskazanie bezpośredniego związku pomiędzy działaniami badawczymi a brakiem równouprawnienia). Ponadto sam projekt może dotyczyć diagnozowania nierówności, w obszarach, w których nie ma dostępnych danych – wówczas jednak jego ocena wg standardu będzie negatywna.</p> <p>Wydaje się również, że nie jest zawsze możliwe ujęcie obszaru problemowego w kontekście nierówności ze względu na płeć.</p> <p>Na przykład, w przypadku niskiej jakości dialogu społecznego niezwykle trudno wskazać dane segregowane ze względu na płeć oraz powiązać te dane z problemem słabości instytucjonalnej organizacji (np. problemem słabej komunikacji z członkami, niskiej jakości zarządzania informacją itd.), nawet jeśli dialog jako taki powinien wzmacniać równouprawnienie (podobnie jednak jak powinien wzmacniać bezpieczeństwo i higienę pracy, relacje pracodawca – pracownik, itd., są to jednak pośrednie oddziaływania projektu – dla tych powodów wzmacniany dialog, jednak nie są one przedmiotem projektu. Możliwe jest więc wskazanie pozytywnego oddziaływania projektu na równouprawnienie, albo takie ukierunkowanie działań, aby równouprawnienie było istotnym obszarem zainteresowania partnerów społecznych, jednak nie jest możliwe, albo jest niezwykle trudne, odniesienie obszaru problemowego o „technicznym charakterze” do kwestii równouprawnienia w sposób wskazany w standardzie).</p> <p>Kolejny przykład przeanalizowany przez PKPP to projekt dotyczące promocji standardów CSR, w którym jako barierę w upowszechnieniu koncepcji CSR diagnozujemy brak dostępu do biznesowo zorientowanych narzędzi oceny/ weryfikacji prawidłowości działań firmy pod kątem standardów CSR, ale także praktycznego wsparcia w realizacji spójnych strategii CSR. Przy tak sformułowanym problemie – poprawnie zidentyfikowanym oraz popartym stosownymi badaniami – wskazanie danych opisujących położenie kobiet i mężczyzn jest nie tylko niemożliwe ale bezzasadne (nie ma znaczenia dla rozwiązania problemu). Także w tym wypadku możliwe jest wykazanie bliskiego powiązania projektu z równouprawnieniem: jednym z ważnych obszarów</p>	
--	---	---	--

			praktyk CSR są relacje z pracownikami oparte na równym traktowaniu, jednak jest to związek pośredni, a niwelowanie nierówności nie jest przedmiotem bezpośrednich działań projektu (podobnie jak np. zmniejszenie presji środowiskowej).	
13 4	Kryteria stosowane w standardzie	<u>Zaproponowane kryteria wymagają szerokiego wyjaśnienia, m.in.: w odniesieniu do zastosowanych pojęć, np. „poziom makro obszaru problemowego” i informacji o tym jakie wskaźniki jakościowe będą stosowane podczas oceny.</u>	Zaproponowane kryteria są sformułowane w taki sposób, że ocena projektu przy ich pomocy, będzie bardzo uznaniowa, a jej wyniki kontrowersyjne. Bez szerszego opisu, interpretacji pojęć i informacji o wskaźnikach jakościowych stosowanych w ocenie, trudno także zweryfikować ich faktyczną użyteczność dla samego oceniającego. Kryteria (zwłaszcza w obszarze 3) są nieostre – brakuje przesłanek, informacji o tym, kiedy kryterium należy uznać za spełnione a kiedy nie (punkt 3). Ocena 0-1 w przypadku oceny jakościowej dodatkowo dokonywanej przez osoby o niskim poziomie wiedzy i bez doświadczenia w kwestii równych szans jest bardzo dyskusyjna (ocena czy działania odpowiadają na nierówności płci, czy liczba k i m jest odpowiednio zdefiniowana)	Uwaga uwzględniona Standard został przeformułowany (m.in. usunięto wymóg opisywania poziomu makro).
13 5	Kryteria stosowane w standardzie	Nieuwzględnienie w standardzie wymogu analizy wpływu projektu na sytuację kobiet i mężczyzn.	Standard błędnie zakłada wyłącznie realizację projektów niwelujących nierówności płci, lub w obszarach, w których nierówności istnieją. W opinii PKPP Lewiatan podstawowym obowiązkiem beneficjenta powinna być analiza swojego przedsięwzięcia z perspektywy równych szans i różnego położenia/ sytuacji płci oraz wpływu projektu na sytuację, niezależnie od tego do jakich grup docelowych czy w jakich obszarach zakłada się działanie. Ten aspekt został całkowicie pominięty w standardzie, podczas gdy powinien być dla niego punktem wyjścia i dla wielu przypadków, jedynym elementem oceny zgodności z polityką.	Uwaga uwzględniona
13 6	Stowarzyszenie wspierania aktywności obywatelskiej Civis sum Standard minimum zostanie spełniony w przypadku 6 pozytywnych odpowiedzi	Powinny zostać zastosowane wyjątki od stosowania standardu minimum – np. trudno będzie wypełnić ten standard przy wnioskach składanych w ramach Priorytetu IX gdzie grupą docelową są dzieci i młodzież. Trudno będzie również wypełnić ten standard w przypadku projektów promocyjnych.	Według treści tego zapisu wynika, że wskazane standardy muszą być wypełnione dla wszystkich wniosków w ramach PO KL. Wymóg spełnienia wskazanych wymogów budzi natomiast wątpliwości przy realizowaniu projektów edukacyjnych, w których grupą docelową są dzieci i młodzież. Istnieje zagrożenie, że Beneficjenci postawieni przed obowiązkiem wypełnienia standardu będą „na siłę” wpisywać informacje na temat nierówności płci wśród dzieci uczęszczających do przedszkola lub szkoły podstawowej.	Zostały określone wyjątki co do których nie ma zastosowania standard minimum – patrz uwaga nr 11. Należy jednak podkreślić że zasadę tą można stosować w przypadku Priorytetu IX.

13 7		Cały dokument	Zbyt obszerny opis standardu minimum	Wypełnienie standardu minimum wymaga obszernego opisu, co przy ograniczeniu we wniosku do 18 000 znaków powoduje, że faktyczna odpowiedź na te wszystkie pytania staje się nie realna, gdyż już obecnie bardzo często brakuje znaków aby wypełnić wszystkie kryteria oceny.	Uwaga uwzględniona GWA zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków.
13 8	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko – Pomorskiego	Ogólna uwaga do wszystkich punktów standardu	IP proponuje dokonanie korekty formy poszczególnych punktów standardu.	Forma pytająca poszczególnych punktów standardu byłaby zgodna z kartą oceny merytorycznej obowiązującą w ramach PO KL w części A np. Czy wniosek posiada uchybienia, które nie zostały dostrzeżone na etapie weryfikacji formalnej?	Uwaga częściowo uwzględniona- W obecnej formie część punktów ma formę pytań.
13 9		Ogólna uwaga do wszystkich punktów standardu	IP proponuje zawrzeć w poszczególnych punktach standardu odwołanie do odpowiednich punktów wniosku np. 3.1 Liczba kobiet i mężczyzn (pkt. 3.2)	Proponowana uwaga ma na celu ułatwienia pracy zarówno członków Komisji Oceny Projektów w związku z oceną wniosków o dofinansowanie jak również Beneficjentów. W przypadku doprecyzowania zapisów Beneficjenci byłiby świadomi w jakich częściach wniosku o dofinansowanie powinni zawrzeć niezbędne informacje, aby projekt spełniał wszystkie kryteria.	Uwaga uwzględniona
14 0		2.1	Do zapisów „na poziomie makro”, IP proponuje doprecyzowanie treści bądź ich wykreślenie. Poziom makro ma bardzo szerokie pojęcie obejmujące zasięgiem duży obszar bądź teren, a beneficjenci nie będą w stanie uzyskać danych.		Uwaga uwzględniona
14 1		3.1	IP negatywnie odnosi się do zapisów nakładających na beneficjentów obowiązek określania wartościowego liczby kobiet i mężczyzn objętych wsparciem w ramach projektu jako części składowej oceny spełnienia minimum we wniosku.	Treść zawarta w pkt. 3.1 dyskryminuje grupy branżowe i uniemożliwia spełnienie wszystkich kryteriów standardu projektów w ramach których wsparcie skierowane jest do wąskich i specyficznych grup branżowych. Taki wymóg niesie za sobą duże ryzyko odrzucenia projektów skierowanych do bardzo wąskich i specjalistycznych branż jak np. pielęgniarstwa, spawacze czy górnicy. W ramach PO KL istnieje bowiem możliwość realizacji projektów obejmujących wsparciem wąskie grupy branżowe. Z punktu widzenia specyfiki niektórych zawodów, niezmiernie trudno będzie udowodnić, że dany projekt niweluje istniejącą nierówność płci.	Uwaga uwzględniona W przypadku gdy projekt skierowany jest do jednej płci standard minimum nie ma zastosowania (patrz uwaga nr 11). Nie zwalnia to Projektodawców ze stosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn poprzez np. różnicowanie działań itd.
14 2		3.2.	Proponowana treść zapisu punktu 3.2: „Działania podejmowane w projekcie		Fragment standardu został przeformułowany.

			uwzględniają zasadę równości płci oraz wskazują bariery równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu."		
14 3		1.1	Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu powinno co do zasady wskazywać na problemy, które mogą zostać złagodzone dzięki realizacji danego typu wsparcia. Uzasadnienie winno być poparte danymi statystycznymi, które potwierdzały by wskazane kwestie. Jednocześnie uzasadnienie powinno wynikać z diagnozy społecznej, diagnozy potrzeb w odniesieniu do określonej grupy społecznej. Przedstawienie obszernego uzasadnienia w zakresie prezentacji danych charakteryzujących położenie kobiet i mężczyzn w danym obszarze diagnozujące nierówności nie będzie miało szansy na pogłębioną prezentację z uwagi na ograniczoną liczbę znaków GWA.	Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu winno być poparte danymi statystycznymi, które potwierdzały by wskazane kwestie. Jednocześnie uzasadnienie powinno wynikać z diagnozy społecznej, diagnozy potrzeb w odniesieniu do określonej grupy społecznej. Przedstawienie obszernego uzasadnienia w zakresie prezentacji danych charakteryzujących położenie kobiet i mężczyzn w danym obszarze diagnozujące nierówności nie będzie miało szansy na pogłębioną prezentację z uwagi na ograniczoną liczbę znaków GWA. Ograniczona liczba znaków w GWA negatywnie wpłynie na nieuwzględnianie powyższych zapisów w formularzu wniosku, co będzie skutkowało zwiększoną liczbą projektów niespełniających kryteriów horyzontalnych. Wprowadzenie wymogu obszernego uzasadnienia potrzeby realizacji danego rodzaju wsparcia w ramach projektów współfinansowanych z EFS przy jednoczesnym utrzymaniu ograniczonej liczby znaków w GWA (18 tys.) wpłynie na obniżenie jakości zawartych w formularzu wniosku treści merytorycznych. Należałoby przeanalizować możliwość zwiększenia liczby znaków w GWA lub rozbudowania części dotyczącej diagnozy potrzeb i uzasadnienia realizacji projektu.	Uwaga częściowo uwzględniona GWA zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków. Dodatkowo należy podkreślić, iż analiza sytuacji ze względu na płeć zawiera się w ramach uzasadnienia realizacji projektu i nie stanowi oddzielnego punktu.
14 4	WUP Szczecin	Całość dokumentu	Obok pól „tak” i „nie” należy dodać pole „nie dotyczy”	<ul style="list-style-type: none"> - w projektach badawczych i informacyjnych nie ma osób objętych wsparciem, więc nie można odpowiedzieć na pytania dot. osób - w typach projektów takich jak np. mających na celu wsparcie dla tworzenia i działania instytucji w ramach Priorytetu VII; projekty zmierzające do zawiązania partnerstwa, rozwoju dialogu i współpracy; doradztwo dla przedsiębiorstw; wdrażanie innowacyjnych form nauczania i oceniania; wdrażanie programów i narzędzi zarządzania oświatą; niektóre projekty badawcze i promocyjne, nie wydaje się możliwe zastosowanie zasady równości w formie zaproponowanej w standardzie - w projektach mających na celu wsparcie i tworzenie przedszkoli wręcz nie możliwe jest zastosowanie zasady w tym przypadku należy albo stosować ją w odniesieniu do rodziców dzieci albo w ograniczonym zakresie tj. w postaci zajęć dla dzieci edukujących w zakresie równości szans 	Uwaga nieuwzględniona W Europejskim Funduszu Społecznym nie występują projekty neutralne w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn. W projektach badawczych można zaplanować odpowiednie działania skierowane do zespołu badawczego (pytanie nr 6 w standardzie minimum). Należy również podkreślić, że wsparcie w podanych przykładach będzie docelowo dotyczyć osób zatrudnionych w tych instytucjach, a więc zasada równości szans kobiet i mężczyzn ma tutaj jak najbardziej zastosowanie. W przypadku projektów z Poddziałania 9.1.1 dot. przedszkoli patrz uwagi 3,78,89.

14 5		Całość dokumentu	Proponuje się ustalenie odrębnych zasad w przypadku tzw. „małych grantów” tj. Działań 6.3, 7.3 i 9.5	Celem tych działań jest aktywizacja społeczności lokalnych, które powinny same próbować pisać projekty. Jest to dla tych społeczności bardzo trudne. Jeśli nałożymy na nich nowe niezrozumiałe obowiązki w początkowym etapie wdrażania, kiedy dopiero uczą się pisać projekty, to możemy ich skutecznie zablokować. W tym obszarze będą oni tracili na rzecz firm zajmujących się zarobkowo pisaniem wniosków.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z PO KL każdy wniosek o dofinansowanie powinien zawierać analizę sytuacji kobiet i mężczyzn.
14 6		Całość dokumentu	W systemie realizacji PO KL należy objaśnić pytania ze standardu minimum, tak by nie było wątpliwości przy ocenie.	Szczególnie niejasne wydaje się zagadnienie nr 2. Wyjaśnienia powinny być zawarte w dokumencie składającym się na system realizacji, tak by były obowiązujące dla projektodawców jak i IOK oraz stanowiły podstawę do procedury odwoławczej.	Fragment usunięty ze standardu.
14 7		Zagadnienie 3.2	Proponuje się zapis „działania lub rekrutacja”	W niektórych projektach wystarczającym jest zastosowanie działań podczas rekrutacji i promocji projektu.	Uwaga nieuwzględniona. Należy podkreślić, iż w ramach SPO RZL kwestia realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn pozostawała w projekcie jedynie na poziomie deklaracji. Stąd też standard minimum nakłada na Projektodawcę zaplanowanie nie tylko działań podczas rekrutacji i promocji ale również dokonanie analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, wskazanie rezultatów itd.
14 8	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskie			Spełnienie standardu minimum może okazać się kłopotliwe dla części projektodawców, a w niektórych obszarach spełnienie go będzie niemożliwe. Jednocześnie sugerowane zapisy wskazują, że projekt w którym przeprowadzona diagnoza położenia kobiet i mężczyzn nie wskaże na istniejące nierówności nie może być przyjęty do dofinansowania nawet jeśli wskazano występowanie nierówności ze względu na inne cechy grupy docelowej (niepełnosprawność, miejsce zamieszkania itd.) Zdaniem IOP w województwie lubuskim projekt, w którym sposób przekonujący wskazaniu innych istotnych problemów, na które odpowiada projekt, powinien mieć możliwość dofinansowania. Stąd propozycja, by przy weryfikacji standardu, oprócz odpowiedzi Tak i NIE uwzględnić również odpowiedź Nie DOYTYCZY. Oczywiście wykazanie braku nierówności ze względu na płeć nie może zwalniać projektodawcy z obowiązku równego traktowania kobiet i mężczyzn w procesie realizacji projektu.	Uwaga częściowo uwzględniona W Europejskim Funduszu Społecznym nie występują projekty neutralne w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn. W ramach standardu nie ma możliwości wskazania odpowiedzi „nie dotyczy” natomiast jest pytanie, które pozwala wskazać na brak nierówności w obszarze projektowym (należy jednak podać dane ilościowe, które będą potwierdzać brak nierówności). Nie mniej nie zwalnia to Projektodawcę od zaplanowania w ramach projektu działań, które będą przyczyniać się do przestrzegania zasady na każdym etapie realizacji projektu.
14 9	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	1.2	Wątpliwości budzi konieczność aż tak szczegółowego określania uczestników projektu w podziale na płeć, wydaje się, iż wystarczającym byłoby wskazanie	W przypadku projektów do których uczestników rekrutuje się w procesie naboru otwartego, określenie liczby uczestników z podziałem na płeć może stanowić dla wnioskodawcy problem.	Fragment standardu uległ zmianie.

	o		proporcji (z dopuszczalnym marginesem błędów) uczestników projektu ze względu na płeć		
15 0		2.1	Tak sformułowane stwierdzenie zakłada, że w każdym obszarze istnieją nierówności związane z płcią, ale być może nie ta nierówność może być najistotniejsza ze względu na realizację Strategii lizbońskiej (np. niepełnosprawni).	Jeżeli we wniosku zawarta jest informacja, że w danym obszarze problemowym nierówności związane z płcią stanowią marginalny problem lub główny problem związany jest z innym rodzajem nierówności (np. niepełnosprawnością) – wniosek nie wskazuje na nierówność ze względu na płeć na poziomie makro (zgodnie ze stanem faktycznym) czy taki wniosek powinien podlegać odrzuceniu? Wydaje się, że nie. W przypadku takiej interpretacji systemowo zostałyby usankcjonowana zasada nierównych szans. Być może należałoby postawić pytanie czy wnioskodawca poddał problem opisany we wniosku – na poziomie makro – analizie pod kątem występowania nierówności ze względu na płeć i czy przedstawił jej wyniki.	Uwaga uwzględniona Punkt ten został usunięty ze standardu minimum.
15 1		3.1	Liczba uczestników projektu – kobiet i mężczyzn ma niwelować istniejące nierówności płci . Pojawia się pytanie: na jakim poziomie? Wydaje się, iż lepszym sformułowaniem byłby zapis, że liczba powinna być „wskazana” a nie „zdefiniowana”.	Wydaje się utopijnym twierdzenie, że jeden projekt może niwelować nierówności ze względu na płeć.	Uwaga uwzględniona. Punkt ten został usunięty ze standardu minimum.
15 2		Uwaga ogólna	Sentencje zostały sformułowane nieprecyzyjnie, co stanowi szczególnie istotny aspekt podczas oceny „spełnia- nie spełnia”.		Uwaga uwzględniona Punkty w standard minimum zostały przeformułowane.
15 3	WUP Opole	Pkt 2.1 Standardu minimum	Likwidacja punktu nr 2.1	Istnienie zapisu jest niezasadne, ponieważ z charakteru projektu wynika, iż obszar problemowy projektu jest ściśle powiązany i/lub wynika z planowanego obszaru realizacji projektu. Dlatego analiza nierówności płci lub bariery w równości ze względu na płeć na poziomie makro będzie pozbawiona przełożenia i prawidłowej płaszczyzny porównawczej.	Uwaga uwzględniona
15 4				Zasadne jest rozważenie możliwości wprowadzenia „standardu minimum” do karty oceny merytorycznej (części A karty).	Uwaga uwzględniona

15 5			Należy doprecyzować i wyjaśnić zapisy poszczególnych punktów standardu minimum (tj. w pkt. 1 – 3) w celu jednakowych interpretacji i oceny zarówno przez Wnioskodawców jak i członków Komisji Oceny Merytorycznej.	Uwaga uwzględniona. W dokumencie <i>Podręcznik przygotowania wniosków o dofinansowanie projektów w ramach PO KL</i> została dodana instrukcja do standardu minimum określająca co powinno znaleźć się w każdym ocenianym punkcie standardu. Dodatkowo został przygotowany poradnik „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w ramach projektów PO KL”, który opisuje w jaki sposób przygotować wniosek o dofinansowanie zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn.	
15 6	WUK Kraków	1.1	Druga część zdania wskazuje, że wszystkie projekty powinny rozwiązywać problem nierówności, nawet jeżeli projekt realizowany jest w obszarze, w którym problem taki nie występuje. Propozycja zmiany: Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu zawiera dane opisujące położenie kobiet i mężczyzn w obszarze problemowym projektu, które diagnozują <u>sytuację</u> kobiet i mężczyzn w danym obszarze.	W sytuacji gdy w danym obszarze problemowym nie występują nierówności, a projektodawca potwierdza to przytoczonymi danymi, to należałoby odrzucić wniosek jako niezgodny z polityką równych szans, co nie jest zasadne. Ważne jest, aby opis problemów przedstawiony we wniosku uwzględniał sytuację kobiet i mężczyzn w danym obszarze problemowym, określał jej przyczyny i wskazywał na równość lub jej brak ze względu na płeć.	Uwaga uwzględniona.
15 7		1.2 i 3.1	Stwierdzenia są tożsame.	Obydwa stwierdzenia dotyczą adekwatności doboru liczby kobiet i mężczyzn do zdiagnozowanych problemów (w tym problemów w obszarze nierówności ze względu na płeć). W przypadku stwierdzenia nierówności określenie odpowiedniego parytetu uczestnictwa kobiet i mężczyzn w projekcie powinno niwelować istniejące nierówności – nieadekwatny oszacowanie liczby kobiet i mężczyzn nie przyczyni się do niwelowania nierówności.	Uwaga uwzględniona – standard został przeformułowany
15 8		2.1	Konieczne jest doprecyzowanie, jak rozumiana jest skala makro.	Nie jest jasne, czy skala makro oznacza obszar wyższy niż obszar realizacji projektu, czy oznacza to opis sytuacji w regionie, w kraju... Powinno być to doprecyzowane. Zgodnie z obowiązującymi zasadami projektodawca w polu 3.1 powinien zawrzeć opis sytuacji na obszarze objętym wsparciem. Konieczność odniesienia się do sytuacji na poziomie wyższym niż obszar realizacji projektu jest dodatkowym wymogiem, w związku z tym	Fragment standardu uległ zmianie.

			zasadne byłoby zwiększenie liczby znaków, aby dodatkowe informacje mogły być ujęte.		
15 9		2.1	Stwierdzenie sugeruje istnienie nierówności płci w każdym obszarze problemowym , nawet jeśli na poziomie diagnozy w projekcie nie zdefiniowano nierówności płci. Propozycja zmiany: Wniosek wskazuje na sytuację kobiet i mężczyzn w obszarze problemowym projektu, na poziomie makro.	Zmiana oznacza konieczność uwzględnienia problematyki równości płci, a nie sugeruje istnienia nierówności.	Uwaga uwzględniona Standard zakłada punkt dot. braku nierówności w projekcie (należy jednak podać dane ilościowe, które będą potwierdzać brak nierówności). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcę od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu
16 0		2.2	Stwierdzenie nie jest prawdziwe dla wszystkich projektów. Propozycja zmiany: We wniosku opisana jest sytuacja kobiet i mężczyzn w obszarze problemowym projektu, na poziomie obszaru realizacji projektu.	Stwierdzenie to dotyczy tych projektów, w których zdiagnozowano nierówności i bariery równości ze względu na płeć. Zmiana wskazuje na konieczność opisania sytuacji kobiet i mężczyzn, lecz nie dyskwalifikuje projektów, w których nie stwierdzono nierówności.	Fragment standardu uległ zmianie.
16 1		3.2	Stwierdzenie nie jest prawdziwe dla wszystkich projektów. Propozycja zmiany: Działania podejmowane w projekcie odpowiadają na sytuację kobiet i mężczyzn w obszarze problemowym projektu.	Stwierdzenie to dotyczy tych projektów, w których zdiagnozowano nierówności i bariery równości ze względu na płeć. Zmiana wskazuje na konieczność podejmowania działań adekwatnych do przedstawionej diagnozy z zakresu równości płci, lecz nie dyskwalifikuje projektów, w których nie stwierdzono nierówności.	Fragment standardu uległ zmianie.
16 2	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	1.2		Pytanie jest sformułowane w sposób czytelny. Natomiast chcąc weryfikować założone parytety pomiędzy kobietami a mężczyznami na każdym etapie projektu należałoby usunąć wyraz „lub”.	Fragment standardu uległ zmianie.
16 3		2.1		Trudno wywnioskować jak należy rozumieć kwestie nierówności płci lub barier w równości ze względu na płeć istniejące w obszarze problemowym projektu na poziomie makro i na poziomie obszaru realizacji projektu. Z uwagi na fakt, iż projekty realizowane są na różnym poziomie odnośnie obszaru (krajowym, wojewódzkim, powiatowym czy gminnym) czy „makro”	Uwaga uwzględniona Punkt został usunięty ze standardu.

		należy zatem odnosić do tzw. stopniowo większego poziomu obszaru? np. w przypadku projektów realizowanych na terenie całej Polski jaki obszar będzie stanowił poziom „makro”? Zachodzi zatem konieczność doprecyzowania ujęcia „makro”.	
16 4	2.2	Pytanie z góry zakłada, iż zawsze występuje nierówność płci. Jeżeli wniosek nie wskazuje na nierówność to jest automatycznie uznany za niespełniający standardu. W szczególności w projektach w ramach Działania IX, gdzie uczestnikami są między innymi dzieci w wieku przedszkolnym, nie zawsze musi występować nierówność. Natomiast w przypadku Poddziałania 7.1.2 gdzie uczestnikami jest młodzież opuszczająca placówki wychowawczo-opiekuńcze i osoby niepełnosprawne, okazać się może iż próba spełnienia i opisanie wymogu spełnienia zasady równości płci przyćmi główne problemy z jakimi borykają się te osoby (np. niepełnosprawność w żadnym wypadku nie wynika z nierówności płci). Zatem wątpliwe jest czy przyjęty mechanizm jest zawsze adekwatny do każdego projektu.	<p>Uwaga nieuwzględniona Standard nie będzie obowiązywał w stosunku do wąskiej grupy wyjątków o których mowa w uwadze nr 11.</p> <p>Należy jednak podkreślić, iż kwestia równości szans kobiet i mężczyzn bardzo często nakłada się i wiąże z innymi pierwszoplanowymi problemami (dyskryminacja krzyżowa) – dotyczy to zwłaszcza niepełnosprawności. Przykład Działania IX – patrz uwaga nr.3, 78,89.</p>
16 5	3.1	Pytanie jest sformułowane niezrozumiale. Pojawia się ryzyko, że osoby sprawdzające wniosek będą każdorazowo podchodzić do przedmiotowej kwestii raczej subiektywnie. Trudno bowiem jednoznacznie stwierdzić w jaki sposób powinna zostać właściwie zdefiniowana liczba kobiet i mężczyzn, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu oraz czy zniweluje to nierówności płci. Czy założone parytety pomiędzy kobietami a mężczyznami w projekcie, będą wartościami obligatoryjnymi jako wskaźnik realizacji projektu, czy też będą dopuszczone w wypadku problemów z rekrutacją pewne odchylenie od przyjętego parytetu.?	Fragment standardu uległ zmianie.
16 6		Wprowadzenie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn na etapie pisania wniosku o dofinansowanie, pociąga za sobą również konieczność zwiększenia limitu znaków w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych, jak również wprowadzenia jasnego i jednoznacznego opisu w instrukcjach odnośnie wypełniania wniosku, tak aby możliwa była jej weryfikacja na etapie oceny merytorycznej.	<p>Uwaga uwzględniona GWA zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków. Został przygotowany poradnik „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w ramach projektów PO KL”, który opisuje w jaki sposób przygotować wniosek o dofinansowanie zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. Dodatkowo w dokumencie <i>Podręcznik przygotowania wniosków o dofinansowanie projektów w ramach PO KL</i> została dodana</p>

				instrukcja do standardu minimum określająca co powinno znaleźć się w każdym ocenianym punkcie standardu.	
16 7				Udostępnienie przez Instytucję Zarządzającą dokumentów w postaci poradnika oraz Strategii na lata 2009-2013 na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn, dałoby Instytucjom możliwość zapoznania się ze szczegółowymi rozwiązaniami jakie IZ przyjmuje w ramach obecnego okresu programowania, co pozwoliłoby na bardziej szczegółową analizę problemu uwzględniania w projektach PO KL zasady równości szans kobiet i mężczyzn.	Uwaga uwzględniona
16 8	Osoba fizyczna	Cały dokument		Zaproponowane zmiany utrudniają/ uniemożliwiają ich wprowadzenie ze względu na liczbę znaków we wniosku -> na razie idziemy w kierunku tym samym od którego odchodziliśmy: a. marnowania ludzkiego czasu na wypełnianie wniosków nie przybliżających do realizacji celów PO KL, b. zwiększania liczby znaków, żeby było więcej papieru marnowane	Uwaga częściowo uwzględniona GWA zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków. Natomiast należy podkreślić, że wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn jest horyzontalnym celem PO KL.
16 9				2) Planowanie liczby odbiorców wg płci powoduje: a. nieuchronne aneksowanie umów w trakcie realizacji (znowu papier i znowu praca związana z pisaniem, wysyłaniem – dotyczy to zarówno Wnioskodawców, jak też pracowników Instytucji Pośredniczących) b. nie zmieni to precyzji planowania w odniesieniu do płci, bo jak projektu nie da się zrealizować to korzysta się z aneksu do umowy (bo nie można projektu zrealizować) c. zawsze można zarzucić, że np. część szkoleń adresowanych do kobiet nie jest dostępna dla mężczyzn – zawsze ktoś będzie dyskryminowany	Uwaga nieuwzględniona
17 0	Departament ds. Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji, MPiPS	Cały dokument		Dobrze byłoby opatrzyć każdy punkt krótkim, maksymalnie dwu zdaniowym komentarzem, tak aby czytający od razu miał podane cele, którymi powinien się kierować przy ocenie danego punktu.	Uwaga uwzględniona. W dokumencie <i>Podręcznik przygotowania wniosków w ramach PO KL</i> została dodana instrukcja do standardu minimum określająca co powinno znaleźć się w każdym ocenianym punkcie standardu.

17 1		2.1		Wątpliwości budzi punkt 2.1 i odniesienie jedynie do skali makro, wydaje się, że uzupełnienie punktu o skale mikro, mogłoby dać pełniejszy obraz sytuacji która jest badana. Wprawdzie poniekąd można to wywnioskować z punktu 2.2 jednakże w ocenie Zespołu Departamentu nie jest to wystarczająco jasne. W związku z czym, jeśli nie uzupełniać punktu 2.1, to warto przejrzeć się i przerehabilitować punkt 2.2	Fragment standardu został zmieniony.
17 2		3.1 i 3.2		W przypadku 3.1 i 3.2 w naszej ocenie powinny być zamienione miejscami. Ponieważ wybicie na pierwszy plan zestawienia liczbowego, może rzutować a nawet determinować podejmowanie w ocenianym projekcie działania.	Fragment standardu został zmieniony.
17 3		Cały dokument		Ponadto standard w obecnym kształcie nie obliuguje do sprawdzenia wprowadzenia rzeczywistej równości szans i przełamywania stereotypów płciowych np. w zatrudnieniu. I tak projektodawca może spełniać warunki standardu, jednocześnie proponując kobietom zajęcia czy szkolenia z zawodów „typowo kobiecych” a mężczyznom „typowo męskich” – najczęściej ugruntowując podział na sfery zawodowe zarezerwowane dla mężczyzn oraz tych kobiet – czyli z reguły mniej prestiżowych i niżej płatnych.	Uwaga uwzględniona W obecnym kształcie standard sprawdza czy projekt faktycznie spełnia zasadę równości szans kobiet i mężczyzn zwłaszcza w kontekście dostosowania wsparcia do istniejących nierówności.
17 4				Jednocześnie sytuacja nie ulegnie zadowalającej poprawie jedynie przez wprowadzenie proponowanego dokumentu wraz z podręcznikiem. Konieczne byłoby uzupełnienie wprowadzanego standardu szkoleniami, warsztatami, modułami pracy z uczestnikami Kopów, tak aby uzupełnić wiedzę dotyczącą problematyki gender, uwrażliwić na konieczność stosowania oraz zakorzenić pojęcie związane z równością kobiet i mężczyzn w praktyce projektowej.	Uwaga uwzględniona Została przygotowana <i>Agenda na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn w ramach PO KL</i> , która przewiduje działania zmierzające do rozwijania potencjału równościowego instytucji realizujących PO KL i potencjalnych projektodawców.
17 5				Pomimo powyższych uwag pragnę jeszcze raz podkreślić wagę i konieczność wprowadzenia zaproponowanych przez Państwa zmian w ocenie projektów, co przy działaniach komplementarnych może przyczynić się do rzeczywistego wprowadzenia zasady gender mainstreaming w ramy EFS.	-
17 6	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Pkt 1.1	Diagnoza nierówności ze względu na płeć w danym obszarze może być niemożliwa ze względu na brak wiarygodnych danych lub brak danych w ogóle.	Opracowanie diagnozy, szczególnie w przypadku projektów systemowych ¹ , wiązałoby się z poniesieniem olbrzymich wydatków, które nie zostały zaplanowane w budżetach na 2009 ² . Jednocześnie biorąc pod uwagę wydatki na projekty już zgłoszone do realizacji oraz obecny kryzys finansowy, który pociągnął za sobą wprowadzenie	Uwaga nieuwzględniona Zapisy PO KL nakładają na każdego projektodawcę wymóg dokonania analizy sytuacji kobiet i mężczyzn we wniosku o dofinansowanie w oparciu o dane jakościowe i ilościowe.

¹ Projekty systemowe w ramach II priorytetu PO KL skierowane są przede wszystkim do konkretnych przedsiębiorstw, całych branż lub sektorów gospodarki

² Mowa o budżetach zaplanowanych i zaakceptowanych w Planie Działania dla II priorytetu na 2009 r.

			<p>znacznych oszczędności w budżecie operacyjnym PARP wygospodarowanie środków na realizację serii badań mających na celu przeprowadzenie diagnozy sytuacji obu płci w różnych obszarze gospodarki może być zadaniem bardzo trudnym lub nawet niemożliwym.</p> <p>W przypadku wygospodarowania przez instytucję odpowiednich środków, wykonanie diagnozy jest procesem czasochłonnym. W chwili obecnej – zgodnie z założeniami Planu Działania na 2009 rok dla II priorytetu PO KL - nie ma czasu na jej wykonanie. Uwzględnienie czasu potrzebnego na przeprowadzenie niezbędnej diagnozy (od momentu sporządzenia dokumentacji – poprzez przeprowadzenie wyboru wykonawcy zgodnie z procedurami PZP – do wykonania badań i sporządzenie raportu) przesunie termin rozpoczęcia poszczególnych projektów o około 1 rok. Takie przesunięcie spowoduje, realizacja części z projektów będzie niewykonalna, co w znacznym stopniu zaburzy proces wydatkowania środków UE.</p> <p>Nawet jeżeli diagnoza będzie dostępna lub znajdą się środki oraz czas na jej przeprowadzenie, może się okazać, że w badanym obszarze nierówność ze względu na płeć jest tak niewielka, że mieści się w granicach błędu statystycznego lub też nie jest ona zjawiskiem negatywnym wymagającym korekty.</p>	
17 7	Pkt 2.1	Specyfika komponentu centralnego PO KL utrudnia rozróżnienie obszaru makro od obszaru realizacji projektu.	W projektach systemowych realizowanych przez PARP poziom makro obszaru problemowego często pokrywa się z obszarem realizacji projektu. Zatem dokonanie wymaganego rozgraniczenia na etapie opracowywania założeń projektu jest często niemożliwe.	Uwaga uwzględniona
17 8	Pkt. 2.1 i 2.2.	Uzależnienie spełnienia kryterium od obszaru problemowego, wynikającego z diagnozy potwierdzającej nierówność szans.	<p>Przedstawione kryteria znajdują zastosowanie wyłącznie do części projektów, jakie są finansowane ze środków PO KL. Nie uwzględnia natomiast tych projektów, które z natury swojej są neutralne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - badania i analizy – czy zachowanie równości szans kobiet i mężczyzn ma znajdować uzasadnienie w liczbie osób prowadzących badania, osób zarządzających projektem, czy może podlegać dofinansowaniu będą tylko badania obejmujące równość szans lub jej elementy? - projekty systemowe, np. działania na rzecz KSU, w tym szkolenia konsultantów, testy kompetencyjne, działania promujące sieć, utrzymanie standardów 	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W wielu przypadkach wymienionych obok projektów standard minimum będzie miał zastosowanie. Proszę o lekturę poradnika „Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach PO KL”.</p> <p>Standard minimum zakłada również wyjątki co do których nie będzie miał on zastosowania – patrz uwaga nr 11.</p> <p>Dodatkowo należy podkreślić, iż w Europejskim Funduszu Społecznym nie występują projekty</p>

			<p>świadczenia usług, itp. – czy w tym przypadku również należy stosować zasadę wyrównywania grupy niedoreprezentowanej, aby zachować standard minimum. Należy mieć na uwadze, iż bycie konsultantem wynika z kwalifikacji, kompetencji, predyspozycji zawodowych. Według konsultowanych kryteriów w testach kompetencyjnych ma uczestniczyć odpowiednio doreprezentowana liczba kobiet i mężczyzn, podczas gdy projekt zakłada uczestnictwo wszystkich konsultantów, bez względu na udział procentowy wśród konsultantów kobiet i mężczyzn,</p> <p>- <u>projekty systemowe ponadnarodowe</u>, realizowane jako „twinning” (taka klasyfikacja występuje w wytycznych do wdrażania projektów ponadnarodowych i innowacyjnych) – w tym przypadku projekt musiałby dookreślić, że w projekcie będzie uczestniczyć odpowiednio doreprezentowana liczba kobiet i mężczyzn w każdym z planowanych obszarów, podczas gdy założeniem projektów są działania obejmujące wszystkich osób, pracowników danej instytucji – beneficjenta, bez względu na płeć.</p> <p>Zatem wprowadzanie standardu minimum wykluczy z możliwości realizacji te projekty, które są neutralne z punktu widzenia równych szans, ponieważ dotyczą obszarów, w których zachowanie równości wręcz wymuszać będzie konieczność stosowania rozwiązań dyskryminujących, np.:</p> <p>- zatrudnienie jako konsultanta wyłącznie kobiet lub wyłącznie mężczyzn, aby dochować równości szans, bez względu na ich kwalifikacje,</p> <p>-dostęp do usług informacyjnych dla przedsiębiorców i osób zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej - wykazywanie, że zapewniona zostanie równość szans (np. limity usług, promocja skierowana wyłącznie do mężczyzn lub wyłącznie do kobiet) przy założeniu powszechnego dostępu do usług, bez względu na płeć.</p>	<p>neutralne w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Standard minimum także nie narzuca/określa proporcji uczestnictwa kobiet i mężczyzn w projekcie.</p>
17 9	Pkt. 3.1 i 3.2	Przyjmuje się założenie, że każdy projekt musi przeciwdziałać istniejącym nierównościom i wzmocnić grupę znajdującą się w gorszym położeniu.	Z założenia wszystkie projekty, które nie przewidują działań przeciwdziałających nierównościom bądź wzmocniających grupę w gorszym położeniu, zostaną wykluczone z dofinansowania, również w tych przypadkach, gdy	Uwaga częściowo uwzględniona Standard zakłada punkt dot. braku nierówności w projekcie (należy jednak podać dane jakościowe i ilościowe, które będą potwierdzać

			<p>nie ma żadnego uzasadnienia, ani żadnej potrzeby prowadzenia działań w tym obszarze.</p> <p>Dopasowanie liczby kobiet i mężczyzn w ramach projektu w sposób niwelujący nierówności płci, czyli taki dobór jego uczestników, żeby płć nadreprezentowana była w mniejszości (odwrotnie proporcjonalnie do tego jak występuje w danym obszarze wsparcia), może doprowadzić do sytuacji w której niemożliwe będzie zrealizowanie większości projektów systemowych w ramach PO KL, II priorytet, poddziałanie 2.1.3. Poniżej przedstawiono przykłady takich sytuacji.</p> <p>I</p> <p>Projekt „Inwestycja w kadry 3” skierowany jest do firm zainteresowanych wdrożeniem system zarządzania zasobami ludzkimi. Zakłada się, że wsparcie szkoleniowo-doradcze skierowane zostanie do przedstawicieli kadry kierowniczej, gdzie ogólnie mężczyźni stanowią 67%³ oraz pracowników działów kadr, gdzie znaczną większość stanowią kobiety (ok. 66%⁴). Aby wypełnić wymagania dotyczące niwelowania nierówności należałoby znaleźć na rynku firmy, które są kierowane przez kobiety, a pracownikami działów kadr są w większości mężczyźni. Alternatywnym rozwiązaniem byłoby wspieranie wyłącznie kobiet-kierowniczek i mężczyzn – kadrowców a i tak nie zlikwidowalibyśmy nierówności pod względem liczebności kobiet i mężczyzn na ww. stanowiskach. Takich firm na polskim rynku jest niewiele, o ile w ogóle istnieją. Dotarcie do nich będzie procesem bardzo kosztownym i czasochłonnym. Większość środków zostanie przeznaczona na wybór przedsiębiorców pod względem odpowiednich proporcji płci, a nie na ich faktyczne przeszkolenie.</p> <p>Niemniej jednak w ramach przedmiotowego projektu możliwe jest promowanie zasad równości oraz ograniczania barier w równości w zakresie prowadzonej przez uczestników projektu polityki zarządzania zasobami ludzkimi.</p>	<p>brak nierówności). Nie mniej nie zwalnia to projektodawcę od zaplanowania działań, które będą gwarantować przestrzeganie zasady na każdym etapie realizacji projektu</p> <p>Dodatkowo w przypadku wąskiej grupy wyjątków (patrz uwaga nr 11) standard nie będzie obowiązywał.</p> <p>W odpowiedzi na zamieszczone przez Państwa przykłady, poniżej zostały umieszczone linki do projektów mających na celu rozwój przedsiębiorczości, które z powodzeniem realizowały zasadę równości szans kobiet i mężczyzn: http://www.networkingwomen.co.uk/page/about/index.cfm , http://www.ncl.ac.uk/seru/</p>
--	--	--	--	--

³ Report on equality between women and men – 2008, European Commission Directorate-General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities Unit G.1, Manuscript completed in January 2008s. 8.

⁴ Pracujący wg. płci i wybranych grup zawodowych, Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski, III kw. 2008 roku, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2009, s. 129

⁵ 70% uczestników powinni stanowić przedstawiciele kadry kierowniczej, ponieważ to oni zazwyczaj podejmują decyzję o działaniach w ramach klastra.

⁶ Osoby w wieku 15–64 lata, które w ciągu ostatnich 4 tygodni uczestniczyły w formach kształcenia pozaszkolnego, Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski, III kw. 2008 roku, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2009, s. 129

II

Projekt „Powiązania kooperacyjne polskich przedsiębiorstw” ma na celu wsparcie przedsiębiorstw np. zrzeszonych w klastrach. Po pierwsze, przed rozpoczęciem działań trudno stwierdzić, kto - przedstawiciele jakich branż - zgłosi się do projektu. Rozrzut powyższych branż jest ogromny. Innymi słowy niemożliwe jest w momencie złożenia wniosku przygotowanie diagnozy nierówności, ponieważ nie wiadomo, jakie dokładnie branże będą uczestniczyć w projekcie. Nawet przy założeniu, że poszczególne powiązania kooperacyjne zostaną zdefiniowane przed rozpoczęciem projektu, nie ma możliwości udzielenia im wsparcia uwzględniającego niwelowanie nierówności, ponieważ oznacza to brak udzielenia kompleksowego wsparcia wszystkim podmiotom zaangażowanym w dane powiązanie, a jedynie tym jednostkom, które na szkolenia wyślą przedstawicieli niedostatecznie reprezentowanej płci.

Mija się to z ogólnym celem projektu – ponieważ o uczestnictwie w nim decydować będą nie kryteria merytoryczne (znajomość branży i potrzeb klastra, decyzyjność, motywacja do uczestnictwa w projekcie) a płeć uczestników⁵. Co więcej, przy takim doborze grupy docelowej, szkolenia realizowane w ramach projektu nie będą dostosowane do potrzeb osób, które faktycznie zajmować się będą współpracą przedsiębiorstw, a do potrzeb osób, które mają odpowiednią płeć, ale nie koniecznie są zaangażowane w proces tworzenia i rozwijania powiązania. Rekrutacja ze względu na płeć spowoduje, że realizacja tego projektu jest bezzasadna.

W ramach projektu „Powiązania kooperacyjne polskich przedsiębiorstw” możliwe jest natomiast zapewnienie równego dostępu do wsparcia zarówno mężczyznom jak i kobietom (decydować o wejściu do projektu będą kryteria merytoryczne).

III

W przypadku projektu „Szkolenia dla pracowników stoczni” mężczyźni stanowią zdecydowaną większość w obszarze objętym wsparciem. W związku z powyższym niemożliwe będzie osiągnięcie nadrzędnego celu projektu, jakim jest objęcie

			<p>wsparcie wszystkich pracowników w celu złagodzenia negatywnych skutków restrukturyzacji, a jedynie udzielenie wsparcia liczbie mężczyzn odwrotnie proporcjonalnej do liczby kobiet. Dodatkowo w związku z faktem, iż grupa docelowa w tymże projekcie jest jasno określona, niemożliwe jest dobranie kobiet „zainteresowanych” pracą w danej firmie/sektorze tak aby dać szansę wszystkim mężczyznom wziąć udział w projekcie.</p> <p>Dodatkowo należy zauważyć, z punktu widzenia projektów systemowych, że w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych nie występuje nierówność pomiędzy płciami.</p> <p>Z pośród wszystkich pracujących kobiet 11,7 % uczestniczyło w różnych formach kształcenia pozaszkolnego, a w przypadku mężczyzn 10,8%. Dodatkowo w ogólnej liczbie pracowników uczestniczących w doksztalaniu zorganizowanym przez zakład pracy 49 % stanowili mężczyźni, a 51 % kobiety.⁶</p>	
180	Cały dokument.	<p>Ograniczona liczba znaków w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych uniemożliwi pełne opisanie kwestii wymaganych przez „Standard minimum wniosku PO KL z perspektywy realizacji zasad równości szans kobiet i mężczyzn” oraz merytorycznego przedmiotu projektu, co może doprowadzić do powstania ryzyka hurtowego odrzucania wniosków przez oceniających.</p>	<p>Projektowany sposób oceny zgodności wniosku z zasadami równości szans kobiet i mężczyzn doprowadzi do sytuacji, w której główny ciężar opisu we wniosku będzie dotyczył równości szans kosztem przedmiotu wniosku. Żeby odnieść problem, cele czy grupę docelową do zagadnień związanych z równością szans w taki sposób, żeby oceniający mogli w pełni świadomie, w oparciu o jednoznaczne zapisy wniosku, odpowiedzieć 6 x ‘Tak’, potrzeba od kilkunastu do kilkudziesięciu zdań. Wziąwszy pod uwagę fakt, iż liczba znaków w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych jest ograniczona, konieczność opisywania powyższych zagadnień znacznie uszczupli możliwości opisanie merytorycznego przedmiotu projektu.</p>	<p>Uwaga uwzględniona GWA zostanie rozszerzony o dodatkową liczbę znaków.</p>
181			<p>Wprowadzenie przedmiotowego „standardu minimum wniosku PO KL z perspektywy realizacji zasad równości szans kobiet i mężczyzn”, w formie jakiej jest w chwili obecnej, w przypadku projektów systemowych uniemożliwi realizację nadrzędnych celów postawionych przed nimi w SzOP i Planie Działania na 2009 rok. Aby móc otrzymać dofinansowanie, projekty te będą mogły być realizowane jedynie wówczas, gdy ich głównym celem będzie równouprawnienie kobiet i mężczyzn. Każdy inny projekt co do zasady będzie gubił swój główny cel merytoryczny na rzecz działań mających na celu spełnianie zasady równości. Główny cel merytoryczny</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Należy podkreślić, że zasada równości szans kobiet i mężczyzn ze względu na swój charakter horyzontalny dotyczy <u>wszystkich</u> projektów współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Zasada ta powinna być przestrzegana na każdym etapie realizacji projektu. Każdy wniosek o dofinansowanie musi zawierać analizę sytuacji kobiet i mężczyzn.</p> <p>Standard nie narzuca procentowego rozkładu udziału kobiet i mężczyzn w projekcie,</p>

<p>projektu zawsze będzie się stawał celem drugoplanowym. Otrzymanie pozytywnej oceny w pkt 1.2 i 3.2 oznacza zamienienie proporcji kobiet do mężczyzn w stosunku do tego, jak ta proporcja wygląda w rzeczywistości. Należy jednak zauważyć, że pomoc co do zasady jest udzielana przedsiębiorstwom (nie osobom) bez względu na ich strukturę zatrudnienia. Kryterium rekrutacji przedsiębiorstwa do projektu nie może być jego polityka/struktura zatrudnieniowa, ponieważ wypaczy to sens realizacji niektórych projektów. Pomoc będzie trafiać do przedsiębiorstw, które mają właściwą proporcję zatrudnienia, a nie do tych, które tej pomocy najbardziej potrzebują</p> <p>Dodatkowo standard nie uwzględnia przeciwdziałania nierównościami przy użyciu metod innych, niż manipulowanie liczbą kobiet i mężczyzn w projekcie. Np. w przypadku projektu skierowanego do pracowników stoczni niemożliwe będzie wprowadzenie takiej liczby kobiet i mężczyzn, która niweluje nierówności płci (pkt 3.1 standardu). Oznacza to, iż oceniający musi wpisać „NIE”, a co za tym idzie, wniosek nie spełnia standardu minimum i musi zostać odrzucony. Podczas gdy Wnioskodawca może zaproponować szereg działań, które przeciwdziałają nierówności (np. szkolenia w tym zakresie dla kierowników lub też oferowanie kobietom szkoleń, które pozwolą im zdobyć lepiej płatną pracę).</p> <p>Należy również zaznaczyć, że większość oceniających nie posiada dogłębnej wiedzy nt. narzędzi związanych z wprowadzaniem polityki równości szans. Przy tak sformułowanym standardzie, bardzo duża część wniosków będzie podlegać odrzuceniu, ponieważ nie będzie niwelować nierówności. Brak jakiegokolwiek opisu do standardu stanowi ogromne ryzyko zatrzymania wydatkowania środków, ponieważ kwalifikowane do dofinansowania będą jedynie projekty, które walczą z nierównością – cała reszta będzie odrzucana za niespełnienie standardu.</p> <p>Wydaje się, iż przedmiotowy standard powinien być wprowadzony jedynie przy ocenie projektów, które mają na celu niwelowanie nierówności. W pozostałych projektach należałoby jedynie zapewnić taki sam dostęp do działań w zarówno kobietom jak i mężczyzną – innymi słowy płęć nie będzie stanowić kryterium dostępu do działań.</p>	<p>natomiast wymaga od Projektodawcy m.in. odpowiedniego doboru działań, opisu wpływu rezultatów na zmniejszenie nierówności w obszarze projektowym.</p> <p>Standard minimum zakłada również wyjątki co do których nie będzie miał on zastosowania – patrz uwaga nr 11.</p>
--	---

			<p>Wprowadzenie standardu minimum do każdego wniosku PO KL jest sprzeczne z kierunkiem działań podejmowanych przez PARP w obliczu kryzysu gospodarczego, ponieważ stanowić będzie ogromną barierę w dostępie do środków PO KL. Na wprowadzeniu standardu minimum tracą zarówno kobiety, jak i mężczyźni, bez względu na to czy istnieje, czy też nie jakakolwiek nierówność ze względu na płeć.</p> <p>W ramach promocji równouprawnienia możliwe jest natomiast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie do projektów modułów szkoleń o tematyce gender skierowanych do osób zajmujących się rozwojem zasobów ludzkich w przedsiębiorstwach, - wskazanie w projekcie realistycznej liczby reprezentantów/reprezentantek płci znajdującej się w gorszym położeniu. 	
Osoba fizyczna	Karta oceny merytorycznej	<p>W karcie oceny merytorycznej zastrzeżenia budzi punkt: „Czy projekt jest zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (na podstawie standardu minimum)?” oraz wskazanie, że „standard minimum zostanie spełniony w przypadku uzyskania 3 pozytywnych odpowiedzi pod warunkiem, że w każdej z części standardu (5.1, 5.2, 5.3) wniosek uzyska co najmniej jedną pozytywną odpowiedź 5.1 Wniosek zawiera dane opisujące oddzielnie</p>	<p>Obowiązek spełnienia standardu, w odniesieniu do pewnych typów projektu jest bezzasadny w pewnych typach projektów, np. w projektach, gdzie BO są dzieci (przedszkolaki, uczniowie podstawówek, gimnazjów itp.) nie można mówić o dyskryminacji. Podobnie w przypadku Poddziałania 5.2.1, gdzie uwaga zwrócona jest raczej na usprawnienie samego urzędu tj. wdrożenie ISO, kodeksu etycznego, czy publikacji informacji na stronie BIP, a nie na rozwiązywanie problemów pracowników. To samo dotyczy projektów zamkniętych z 8.1.1 czy 2.1.1 skierowanych dla konkretnych firm. Co w wypadku, gdy w firmie pracują tylko kobiety, albo mężczyźni. Uzasadnienie tych projektów nie ma nic wspólnego z nierównością płci. Propozycja: Powinno się indywidualnie dla każdego Poddziałania określić, czy zasadne jest spełnianie standardu minimum rozumiane jako uzyskanie co najmniej 1 prawidłowej odpowiedzi w punkcie.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Każy wniosek o dofinansowanie musi zawierać analizę sytuacji kobiet i mężczyzn. Natomiast w przypadku wyjątków omówionych w uwadze nr 11 standardu minimum nie stosujemy przy ocenie wniosku o dofinansowanie. W przypadku projektów realizowanych w ramach Działania IX – patrz uwaga nr.3, 78,89.</p>